DIARI CATALÀ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre 1 pts. mes
Edició matí. . 1 » »
Espanya . . . . . 3'50 pts. trim.
Unió postal. . . . . 6 » »
Paquet de 20 números. . 90 cèntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats, y reclams a preus convencionals. Pera la edició del vespre s'admeten esquelas mortuorias fins a les sis de la tarda. Pera l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXII núm. 4,834 — **Barcelona: Dimecres 23 d'octubre de 1912** — **Edició del MATI**

SANT DEL DIA: Sants Servand y Germán, mrs.

Sant de demà: St. Rafel Arcángel.—**Quaranta Hores:** A la iglesia de Sta. Clara, de RR. de St. Benet.—Horas d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de l'Estrella, a Santa Agna.—**Demà:** Ntra. Sra. del Remey, a Sant Jaume.—**Misses d'avuy:** La Traslació de Sta. Eularia, verge y mr.; color vermell.—**La de dema:** St. Rafel, Arcángel; color blanch.—**Adoración nocturna:** Demà, dijous, dia 24. Torn del Santíssim Corpus Christi.

Observatori Meteorològich de la Universitat.—Director: E. Alcobé. — 22 d'octubre
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 4 tarda.—Barómetre a 0° y al nivell del mar: 757'43; 753'33.—Temperatures: Máxima, 20'0 sol; 18'0 ombra.—Mínima: 9'0 ombra; 6'0 reflector.—Temperatura a la ombra: 11'1; 13'0.—Pluja a les 24 horas: 00'00.—Aigua evaporada en milímetres: 2'82.—Graus d'humitat 57; 76.—Direcció del vent: O.—Velocitat del vent: 301 km.—Estat del cel: seré, nuvolós.—Núvols. Classes: K.; C. K.—Cantitat: 0'1; 0'4.
Sortida del sol: 6'10. — Posta: 5'0. — Sortida de la lluna: 4'32 m. — Posta: 5'16 m.

PIANOS Y ARMONIUMS MARISTANY Al Comptat. - A Plassos. - Lloguers. - Reparacions. - Afinacions
Fills de R. MARISTANY. - Plassa Catalunya, 18, Barcelona.

Dr. Boada VIES URINARIES. — Mals de la pell. — Raigs X. — Electroterapia. — Carrer Corts, núm. 642. — De 2 a 4 y de 6 a 7.

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Tusquets y C.ª S. en C. Banca Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

Negociém Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

Futurs de coto A. Gabarró García, — Lauria, 33. Teléfon 2.694. S'executen ordres als mercats de Liverpool, Nova-York y Nova Orleans. — Demanin foliet explicatiu y detalls

Dr. E. Perearnau dels Hospitals de París. Vies urinaries y sa cirurgia Plassa Urquinaona, 2, 1.er De 12 a 1 y de 3 a 5; festius de 10 a 12

DR. BALCELLS dels Hospitals de París. Estómach y RAIGS X — Clarís, 74. — De 2 a 4. **Budells**

Dr. A. Presta Especialista Orelles, Nas, Gorja y Tuberculosis. Pelayo, 12, pral. — Consulta de 9 a 10 y de 3 a 6.

ANÓNIMA CLAUDIO DURAN
Construccions MONIER
Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de CIMENT ARMAT ab revoltons de guix
Patent núm. 51.570. — Economía, resistencia, depressa en construir Dipósits. Canonades, Ponts, Edificis industrials y tota mena de construccions ab ciment armat

Del moment actual

La tasca de comentar els fets polítichs es de les més dificils d'acomplir ab regularitat. Y es que, al costat dels dies de calma, en que'l comentarista no troba el més petit incident digne d'atenció, hi hà aquells altres en que s'acumula la materia comentable fins al punt de dificultar o impossibilitar el concentrament de l'atenció en cap fet determinat.

Aquests dies ens hem trobat en un de semblants moments. Perque les actualitats polítiques que suren per l'espay son realment tan nombroses y entrellegades ab tants aspectes, que no se sab quina preferir ni quina rebutjar.

Podriem parlar, per exemple, den Lerroux banquer. El tema es temptador, y ab ell s'hi emparenta perque d'ell dimana la descomposició del partit radical. La psicología colectiva del lerrouxisme y la individual del senyor Lerroux d'ençà que l'automòvil era pera l'un y l'altre «el infame vehículo de la burguesía» fins que l'aburgesament del quefe l'ha dut a la possessió de magnífichs automòvils, fora en realitat quelcom de ben curiós y instructiu. Del «matadi» d'ancany al semi-vogernamentalisme d'enguany, no es poch llarga la ruta. Es natural, donchs, que'l comentarista de l'actualitat volandera s'espanti de seguirla, sobretot al veure aparèixer davant seu altres temes d'interés major o almenys més immediat.

Aquí tenim l'Assamblea de Tarragona. Es ben temptadora, també al comentari. Y més tenint en compte que s'hauría de reduir gairebé a la glosa d'una proclama: la continguda en la carta que va dirigir en Cambó al president de la Unió Catalanista, refusantse a pendre part en l'Assamblea. Perque'l caràcter d'aquesta ha estat purament esquerrà, com se demostra ab algunes de les proposicions aprovades y l'ambient d'hostilitat a la Lliga Regionalista que s'hi va respirar, malgrat les bones intencions d'alguns dels elements que varen intervenirhi y el reconeixement de l'acció catalanista de la nostra entitat capdal.

Ab tot, prescindim de fer notar l'aprovació sense que ningú'n protestés, ni s'hi oposés, de l'escola neutral, com prescindim d'aquella declaració, feta per un significat membre de l'Unió Catalanista y segons la qual els elements polítichs d'aquesta no tindràn més remey que formar un partit radical... esquerrà. Sols volem senyalar abans de fer punt, les declaracions a que va arribar l'Assamblea y que tanmateix venen a fixar la posició de les forces de l'Unió y de la Esquerra dintre'l nostre moviment polítich-social.

Altre fet a comentar es el discurs den Maura sobre la qüestió carrilera. Prescindint del text integral, que no coneixem al escriure aquestes ratlles y, independentment del valor oratori que pugui tenir el discurs, podem fixarnos en la defensa que ha fet del projecte den La Cierva, no volent confessar la equivocació fonda, el desconeixement de la realitat que implica'l terme de vuit dies, senyalat entre l'anunci y l'esclat de la vaga. El senyor Maura, en aquesta qüestió, ha cumplert de millor manera ab el partit que acapdilla que ab sí mateix, com a governant. Pera defensar l'obra d'un dels seus, ha prescindit de les lliçons de la realitat, que exigeixen dels homes de govern, com dels altres, aquelles rectificacions de conducta imposades per l'experiencia dels fets. D'altra banda, el senyor Maura que, ab tanta trassa y habilitat ha sabut fer ressortir alguns defectes del projecte, ha semblat prescindir de que'l caràcter dels serveys carrilers els lliga intimament ab l'ordre públich y els fa propensos, quan se paralisen, a transformarse en espantables moviments sediciosos. Lo qual vol dir, que tampoch ha judicat prou bé'l senyor Maura la qüestió de l'aussili a les Companyies carrileres, ja que'l servey de carrils el justifica majorment que cap altre per dependre d'ell molts elements sense'ls quals no es possible la vida de l'Estat.

Finalment, altre tema hi hà, el més important segurament, que mereix la glosa: el pas a l'Alta Cambra del projecte de Mancomunitats. Anuncis de tempestes polítiques, conjures tramades a l'ombra, camalleies intentades de trascantó, amenaces de tota mena, han anat florint al entorn del projecte ab una fecunditat prodigiosa. Y el projecte ha fet el seu camí prescindint de tôts y de tot, malgrat el delir de perseguir que despertava en els seus adversaris de tota llei.

Rès hi ha valgut. Prou deyen que s'aturaría abans d'arribar al Senat. Donchs à hores d'ara ja'n fa una colla que hi ha estat llegit, demostrantse una vegada més la lealtat ab que segueix procedint el senyor Canalejas.

Y veusaquí la nota més simpàtica de l'actual moment. Donchs, fem punt y no'n cerquem cap altra.

Al Dia

El discurs del senyor Maura

Som poch aficionats a comentar discursos parlamentaris sobre'ls extractes telefònichs; moltes vegades, un incís que passa desapercebut als periodistes de la tribuna, treu o dona valor a tota una parrafada retòrica, y els extractaires donen més valor, moltes vegades, a una frase brillant que a un concepte diluit en retòriques o eufemismes. Sigui com vulgui y deixant tota apreciació de detall pera quan llegim el discurs íntegre, el del senyor Maura no'ns ha semblat de tanta oposició al Govern com feyen suposar els anuncis y com han entès alguns comentaristes de la prempsa de Madrid.

Pels extractes y al engròs, el discurs del senyor Maura ens ha semblat, per un cantó, una defensa paternal de la lley de vagues; per altre cantó — en Cambó ja ho declarava desde Madrid, y ahir se feya constar en aquesta secció—un atach als projectes de lley del senyor Villanueva, considerantlos perillosos per la vida de les Companyíes, desde'l moment que'ls seus cabals estarien, realment, administrats pels Consells de conciliació els fallos dels quals podrien arruinarles, comprometent la vida de l'Estat tan íntimament lligada ab els serveys ferroviaris.

Respecte del primer punt, no sabem còm casarlo ab la manifestació explícita del senyor Maura de que'l servey ferroviari no pot estar a mercè dels obrers y de que tota vaga general es forsosament revolucionaria.

Els vuit dies de plaç que la lley exigeix als vaguistes de serveys públichs pera portar a efecte la vaga, creu el senyor Maura que son suficients pera que la intervenció del Govern la fassi fracassar. No ho son, ni per això, ni pera organisar personal suficient que garantisi els serveys. Ni vuit dies, ni vint dies, ni tres mesos. La vaga general carrilaire no té adob de cap mena; es una actuació de poder, es un poder superior al de l'Estat, arma de revolució, de disolució, d'anarquía, y per pacífica que sigui ha d'esdevenir forsosament revolucionaria. Per això no pot ésser legal, per això, garantint sempre'l treball y els drets del obrer, es una amenassa a l'Estat declararla lícita per la lley. Tant valdría declararhi el dret dels quintos a sustréures del servey de les armes; més mal fà una vaga carrilaire en temps de pau, que una insobordinació d'aquella mena.

No explica el senyor Maura lo que ha de fer un Govern pera evitar la vaga general, en el plaç de vuit dies que marca la seva lley. No més diu: si jo fos al banch blau, ja sé lo que faría. ¿Y què faría el senyor Maura? Això es lo que no diu ell, ni diuen els extractes. Si es l'us de la força o del poder executiu per sobre del Parlament, si es que'l senyor Maura creu que's deu haver d'ésser molt lliberal en les lleys y molt absolut en els procediments, que ho digui. Nosaltres creyem que les lleys y els procediments, en bona teoría conservadora, han d'anar ben aparellats.

Altrement comprenem la defensa que'l senyor Maura ha fet de la seva lley de vagues. Es home que estima molt els seus projectes, més per ésser seus, que pels resultats dels mateixos. Vegis la seva conducta en lo de les Mancomunitats.

De totes maneres, fòra d'aquesta paternal defensa de la lley de vagues, el discurs del senyor Maura es perfectament governamental y no correspòn, polítcament, a la campanya d'oposició que «La Epoca» fà al Govern del senyor Canalejas.

N'haurem de parlar més encara quan llegirem el discurs. De l'actuació d'un Montero Rios no se n'ha de fer gaire cas; de la d'una personalitat com el senyor Maura, que porta una opinió pública al darrera y que té capacitat pera orientarla, mereix tots els honors.

POL.

GLOSARI

MARIA MONTESSORI

Aquest no es el nom d'una soprano qui hagi de cantar, dins la pròxima temporada del Liceu. Es el d'una gran educadora qui s'està a Italia,—y no perque deixés de fernos gran falta aquí.

Nom qui apareix avuy vestit de gloria, en tot nou llibre, article o conversa sobre temes d'educació. Y ab justicia, per aquesta vegada. Perque lo que ha fet María Montessori es obra d'una fo titut no freqüent. Massa sovint, en pedagogía, els innovadors no han partit sinó de llochs comuns mediocres o de vagues tendencies sentimentals: «Lo fàcil, abans que lo difícil»... «Seguim l'ordre de la natura»... «El noy es com una planta»...—La Montessori, al revès, té una sòlida preparació científica y se'n sab valdre. La Montessori vé de la psicología—que es d'ahont cal venir...—Això ha donat eficacia a son esfors y a la seva vida. De no tots els educadors famosos pot dirse tant.—Salva reverencia, la mateixa vida de Pestalozzi, ¿no recorda massa, en més d'un respecte, les de Bouvard y Pecuchet?

El coneixement de la psicología pot haver servit a la nova educadora pera escapar, entre altres ¡a un lloch comú ben nociu: la predilecció per la facilitat en certs mètodes d'educació, l'«hedonisme» educatiu, qui nosaltres havem començat a combatre en alguna nota. Gusta la Montessori, segons diuen, de deixar l'infant sol y sense aussili devant certs problemes, sense dificultats. Ella opina que «al noy no li plau que l'ajudin»... També està d'acort ab la ciencia plenament, y ab la moderna teoría del valor de lo perifèrich, el famós «joch del silenci» que's practica en les institucions montessorianes, quan els infants d'una classe s'han excitat massa o posat nerviosos per qualsevol motiu. La mestra els fà, simplement, callar, els posa a les fosques, els incita a estalviar qualsevol bruit. Un dels aspectes més interessants de l'esfors de la Montessori, el constitueix l'haverse adonat d'aquesta força educativa de la foscor y del silenci. La teoría de son joch podriem formularla a la manera del perifer isme: «No callen els noys perque estiguin tranquils, sinó que estàn tranquils perque callen».

Però lo que sol citarse com a maravella capdal dins la obra de la educadora italiana es la seva manera de començar la instrucció dels petits per la educació y desenrotllo del sentit del tacte; la de la vista més tart. Dins els sistemes d'educació ordinaris, el primer sentit es incurat generalment; sembla no obstant, que'ls seus recursos, que la seva poixansa poden devenir extraordinaris. No es tan sols habilitat y trassa lo que'ls petits deixeples de la Montossori guanyen ab el conreu d'aquest sentit. No es tan sols el resultat, ja bonich, de vestirse ells mateixos, tots sols, als tres anys, y de lligar, ja de tan menuts, llassos y nusos utilíssims que sovint els grans no saben fer. Es la ciencia del llegir y l'escriure—o millor per son ordre, de l'escriure y del llegir—lo que insensiblement, y sense rebre cap llissó, adquireixen per aquesta vía. Es—y això ja sembla, a primera vista un miracle,—el coneixement de la ortografía; no ja el de la ortografía de l'italià que es fonètica—o poch se se'n falta—sinó el de la mateixa, complicadíssima, de la llengua anglesa...—Afegim no més que, ab aquest sistema, petits de quatre anys arriben a escriure en sis setmanes y un temps de tres mesos es generalment bastant pera que escriguin ab correcció.

La obra de María Montessori es com una anticipació de la intensa renovació que's produirà en més d'un ordre, el jorn en que la psicología dels sentits, avuy en bolquers encara, devingui millor coneguda. Aquell día veurem grans coses.

XENIUS.

Repoblació forestal

Proposició que sobre aquest important problema va presentar ahir tarda al Cos Provincial don Lluis Durán y Ventosa, junt ab altres senyors diputats

La corrent moderna favorable a la plantació del arbre ha arribat ja a interessar d'una manera prou viva a la opinió de Catalunya, pera que sigui possible procedir directament a la realització d'actes encaminats al foment immediat de plantacions, sense necessitat dels en altre temps, indispensables actes de propaganda, y bé pot dirse que l'hora ha arribat ben bé de que'ls organismes més populars de la vida del país cuidin ab acorts, que puguin ser posats desseguida en pràctica d'ajudar dintre dels medis de que respectivament disposin, d'aumentar el número dels arores del territori a que la seva acció pugui extendres.

La Diputació Provincial de Barcelona no compta en son reduidissim patrimoni montanyès que pugui repoblar, ni sisquera finques de certa imporatncia en que establirhi grans vivers, pera facilitar als propietaris noves plantacions dels seus boscos tallats o cremats, o la conversió en boscos dels herms improductius que encara queden, si bé en tan poca escala en el terme de la nostra provincia; però la nostra corporació pot, no obstant, donar un exemple als propietaris, aumentar d'una manera no insignificant el número total d'arbres de la provincia, fer més pintoresques les moltíssimes carreteres que té construides, y contribuir a la seva conservació, emprenent en gran la plantació d'arbres en les seves carreteres y camins vehinals. Y el gasto que això degui ocasionar, encara que de moment pugui semblar de molta importancia, té de venir ab el temps, seriament compensat, per l'aument que la creixensa dels petits arbres plantats té de reportar al patrimoni provincial.

En la notabilíssima Memoria en que'l nostre ilustre President exposà en l'any 1910 un programa pràctich a realitzar per aquesta Exma. Diputació, s'indica ja com una de les mides ,més indispensables pera posar a l'altura que cal, les nostres vies de comunicació la plantació d'arbres en totes elles. Posteriorment, alguns dels diputats que suscriuen aquesta proposició han formulat mocions al Cos Provincial demanant acorts concrets. Y pot ser convenient recordar ab aquest motiu, algun interessant debat que s'hi desenrotllà ab motiu de la qüestió de si podría o no autorisarse en les carreteres y camins vehinals de la provincia, la plantació d'arbres fruiters, que al fi s'autorisà ab la recomanació d'algun dels diputats abaix firmats, de que lluny de posarhi dificultats, se fés tot lo possible pera fomentar semblants plantacions a la manera de lo que s'està fent en alguns paisos extrangers.

El moment es arribat, donchs, de proposar algunes mides directament encaminades a convertir en realitat una aspiració general. Y en sa virtut, mentres una major amplitut dels medis de que la nostra corporació pugui disposar, no permeti actuar d'una manera més pràctica encara a favor de la repoblació forestal de les nostres montanyes, especialment en les altes conques dels rius que avuy més ho necessiten, podrien adoptarse les resolucions que'ls diputats que suscriuen indiquen en la següent proposició:

Primer. Que la Diputació Provincial acordi la plantació d'arbres a lo llarch de totes les carreteres y camins vehinals que d'ella depenen.

Según. Que pera la execució de l'acort anterior s'ordeni a la Direcció de Obres públiques provincials que, assessorantse de les persones especialment tècniques que tingui per convenient, aixís com de les pràctiques de les respectives comarques, formuli el plan de les plantacions, ab especial designació del número d'arbres que en cada troç de carretera se tinguin de plantar y de la seva classe segons la naturalesa del terreny y les condicions climatològiques de les comarques que atravessi cada vía de comunicació.

La Direcció d'Obres públiques provincials no esperarà a haver completat el plan pera tota la provincia; sinó que mensualment donarà compte a la comissió de Foment de l'estat d'aquests treballs de manera que sigui possible procedir oportunament a les plantacions proposades en totes aquelles seccions en que ja estiguin lleshos.

Tercer. Pera les plantacions se donarà preferencia an aquelles seccions en que'ls ajuntaments o els propietaris se comprometin a ajudar als gastos que ocasionin.

Si en alguna secció els propietaris llindants proposen la plantació d'arbres fruiters, ajudant a la seva plantació, y la Excma. Diputació Provincial l'acorda, podrà correspondre al concurs que aquells prestin, concedintelshi el dret de cullirne'ls fruits sense entendres en aquests ni la fusta ni les branques, que aprofitarà en tot càs la Diputació, propietaria dels arbres.

Si'ls arbres plantats fossin moreres de seda, en els fruits s'hi entendràn les fulles.

Quart. La comissió de Foment quedarà encarregada d'estudiar la creació d'un viver provincial, en les millors condicions pera atendre a les plantacions acordades, y quan sigui possible, a donar facilitats als propietaris de la provincia pera la repoblació dels boscos de domini particular, en les condicions que en son día se determinin.

Entretant, estudiarà la possibilitat de la instalació d'un viver provisional, encara que sigui reduit, en alguna de les finques de la Diputació.

Aixís mateix proposarà les altres mides que puguin ser convenients pera la execució d'aquest acort.

Barcelona, octubre de 1912. — Lluis Duràn y Ventosa, M. Folguera y Duràn, J. Font y Gumà y J. Valentí y Camp.

Municipi

S'anuncia pera'l día 3 de novembre un miting a un cine del Poblet pera demanar la traslació dels Encants al camp de la Sagrada Familia.

Probablement presidirà l'acte el regidor senyor Arola, que es de la ponencia dels Encants.

S'ha rebut una instancia demanant permís pera poder començar les obres de la línia tranviaria que ha de passar per la via Layetana (Reforma) y serà continuació de la que actualment arrenca del carrer de Bilbao.

El senyor Serra y Furnell ha demanat a Hisenda que's prohibeixin en lo successiu les fires de llibres vells, y que'l mercat de llibres, que ara es al carrer del Portal de Santa Madrona, sigui portat al carrer de la Diputació, darrera de l'Universitat.

El senyor Pardo, en nom de la comissió d'Hisenda, y en virtut de l'acort de rescissió del contracte, ha près possessió de la Vaquería suïça del Parch.

L'arrendatari del local ha entregat la clau sense protesta.

A l'Oficina d'informacions de Cà la Ciutat (guardia urbana), hi hà a disposició del públich la «Revista alemanya d'Exportació».

Al mercat de Sant Antoni, se trobaren a un venedor butifarres ab «nievelina», per lo qual se li instruí expedient y se li imposà una suspensió de vuit dies.

El venedor recorregué y allegà que les butifarres no les fabricava ell, sinó un altre venedor, a qui, per lo tant, era lògich que s'exigissin responsabilitats.

La comissió d'Hisenda en virtut d'aquestes manifestacions, acordà deixar sense efecte la pena de suspensió, però el director del mercat y l'inspector que es el regidor senyor Arola, estàn empenyats en que's confirmi la dita pena y que no's digui ni fassi rès al fabricant, que es el veritable culpablo.

Aquesta es la justicia radical.

Diputació

— S'ha comunicat per telèfon als diputats que viuen fora Barcelona y que no eren presents a la Diputació quan va acordarse la suspensió de la sessió, que aquesta continuarà a les quatre de la tarda d'avuy.

— El senyor Prat de la Riba ha escrit una carta de pésame a la senyora viuda del eminent pianista senyor Malats, delegant al diputat don Joaquim Cabot y Rovira, pera que'l representi al acte del enterrament del gran artista.

— La Comissió provincial, en la sessió que celebrà dilluns, despatxà els següents assumptes:

Secció de Foment:

Informe sobre l'expedient incoat per don Joaquim María Pujol pera la inscripció de varis aprofitaments d'aigües del riu Ripoll y afluents, en termes municipals de Ripollet y Moncada.

Idem ídem del expedient promogut per l'Alcaldía de Premiá de Mar, sobre denuncia del amo del automòvil B—908, per portar tres automòvils ab el mateix número.

Idem sobre'l recurs d'alsada interposat per don Francisco Riviére contra un acort del Ajuntament de Barcelona, relatiu a la construcció d'uns coberts a la barriada de Casa Antúnez.

Idem ídem per don Joan Torres Casals, contra un acort del Ajuntament de Vilafranca del Penedès, aprovant el projecte de nova alineació de la Rambla de Sant Francisco.

Reclamació d'antecedents pera informar el recurs d'alsada de donya Josepha Caballé contra un acort del Ajuntament de Monnegre, relatiu a la construcció d'una casa.

Remissió a informe del arquitecte del expedient d'expropiació de la casa número 9 del carrer del Oli, afectada per la Reforma interior de Barcelona.

La mateixa Comissió en sessió d'ahir tarda va despatxar els dictamens proposant l'aprovació y finiquit dels comptes municipals de Carme, Masies de Sant Hipólit de Voltregà, Montmeló y Tona, de 1911.

Idem de censura sense reparos als comptes municipals de Mataró, corresponents a l'any 1911, que s'han d'elevar al Tribunal dels del Regne, a qui competeix sa definitiva resolució.

Govern civil

Visites

Van visitar al governador els senyors Clarió, enginyer quefe del servey agronòmich; Olaguer Guiérrez, enginyer agrònom; l'alcalde de Tiana, comissió d'enginyers verificadors d'electricitat; Pous y Enrich, senador; cònsul de Noruega, el director y administrador de la Presó, marquès de Sentmenat, senador; marquesa de Castelldosrius, comissió organitzadora de l'Assamblea Escolar, Enrich Mir y Miró, president de la Joventut Lliberal; alcalde de Granollers, comissió d'estampadors y cilindradors, Jover, Eusebi Coromines y una comissió d'obrers tranviaris, a convidarlo a una funció teatral que celebraràn, demà, dijous.

També estiguéren a saludar al governador les dames de la Secció de Maternitat, presidides per la senyora marquesa de Sentmenat y el Rector de la Universitat senyor baró de Bonet.

En Malats es mort

Es ab molta pena que'ns hem enterat y ne donem compte als nostres lectors, de la trista nova d'haver mort l'eminent pianista en Joaquim Malats.

Y no es sols a nosaltres que'ns apena la notícia, sinó a tot Barcelona. Perque ¿quin barceloní que'n mereixés el nom deixava d'admirar y estimar an en Malats, no solament com al gran artista que era sinó com un d'aquells homes que despierten simpatíes per tot arreu hont passen?

La emoció del cop rebut ens priva de donar ara com ara una notícia biogràfica per breu que sía, de l'eminent artista que acaba de perdre Catalunya. Cal recordar tan sols que era un prodigi en l'art del piano, que conreuava de tota la vida y que li havía valgut la consideració de tots els públichs intelligents d'Europa.

La salut den Malats feya ja alguns anys que semblava minada per la malaltía que l'ha dut a la tomba, però quan un, de tant en tant, tenía ocasió d'enrahonar ab ell, no podía per menys que animarse ab la fogositat del seu parlar y l'optimisme que respirava.

En Malats era realment un entusiasta, sobretot ab referencia al seu art, del qual parlava ab preferencia però sense que en l'aire ab que ho feya s'hi endevinés cap ombra de presumpció. Y més d'un cop, al ser llont com se mereixía pel seu gran talent de pianista, li havíem sentit defuir l'elogi tot dient:

—Es qüestió de pràctica... Mecanisme... molt mecanisme.

Y semblava que ni ho sospités que fos un dels més grans pianistes del món.

Aixís se comprèn que ell, el colós del piano, escampés entusiasme arreu de Barcelona ab ocasió de la vinguda del petit gran pianista Maccio Osnowsky, pel qual va despertàrseli el més sincer afecte y la més enternidora admiració.

Alguna vegada, amagantse darrera unes inicials, en Malats havía colaborat en el nostre diari. Es, donchs, ab doble motiu que hem de sentir la seva mort y ab el pols tremolós y la vista enterbolida que complim el deure de donarne compte al públich, portant a cada llar hont arribi el diari la nota trista d'una desgracia nacional.

Que Deu aculli a la seva Gloria l'ànima de l'artista y de l'amich a qui plora el món de l'art.

***

El mestre Enrich Granados, en l'impossibilitat de ferho personalment, ens demana que en son nom preguem a totes les entitats artístiques y de cultura, se serveixin assistir a l'acte de l'enterrament.

La guerra d'Orient

El sandchak de Novibazar

El sandchak o provincia de Novibazar es un territori turch bastant extens, que s'endinza com un tascó entre la Serbia y el Montenegro y que té una gran importancia estratègica.

Es per això que durant tres sigles la possessió d'aquesta provincia ha sigut disputada vivament per l'Austria, la Serbia y el Montenegro, potencies fronterisses ab ella. Ocupada tres vegades pels austriachs, ella ha anat a juntarse ab l'Albania. En 1878, a l'endemà de la guerra dels Balkans, pel tractat de Sant Stefano, ella fou cedida a la Serbia, però alguns mesos més tart el Congrés de Berlin la tornava al imperi turch. El Govern de Viena, mentrestant, se feu concedir la facultat de posar guarnició en tres ciutats del sandchak, situades prop de la frontera de la Bosnia.

Ara, tot just fa quatre anys, a l'endemà de la crisis que semblà anava a arborar en foch tota la terra balkànica, l'Austria-Hongría va obtenir de la Turquía la cessió completa de la Bosnia y de l'Herzegovina. En compensació, Austria retirava les guarnicions de les tres viles del sandchak, restituintlo integralment al Govern otomà.

Avuy Novibazar es d'actualitat manifesta pels fets que s'hi desenrotllen, pera tenir un port principal al mar Egeu. El sandchak té pera l'Austria una importancia estratègica de primer ordre; per son territori, els exèrcits austro-hongaresos poden abocarse desseguida dins del territori turch y seguir avançant envers Salónica, el seu objecte tradicional pera tenir un port principal al mar Egeo.

Convé declarar que, apart de sa situació militar, la provincia de Novibazar no té gaire valor. No està habitada per

Situació dels exèrcits beligerants

més enllà de 90.000 persones. L'inseguretat personal sempre hi ha sigut gran. S'hi roba, s'hi mata ab una amable facilitat. Els trens y els cotxes de correu han d'anar sempre defensats per destacaments de soldats.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Combat indecís

Sofía, 22.—Durant tot ahir se varen lliurar encarniçats combats davant de la fortalesa de Kirkirilise, hont se troba el gros del exèrcit turch.

El combat continúa indecís.

Desembarch

Londres, 22.—El «Daily Telegraph» publica un despatx de Constança dient que tres vaixells turchs varen desembarcar tropes ahir matí a Varna.

Presoners turchs

Londres, 22.—Comuniquen de Sofía al «Daily Telegraph» que'ls búlgars se han apoderat de Kirkirilise.

Han sigut fets presoners 20,000 turchs.

Tots els ports del nort d'Andrinòpolis han sigut presos.

¿Príncep presoner?

París, 22.—Le «Petit Parisien», en un despatx de Berlin, diu que'l príncep hereu de Montenegro, Danilo, ha sigut fet presoner pels turchs.

El bombeig

Constantinopla, 22.—Segueix el bombeig de Varna.

A Novi-Bazar

Nisch, 22.—Els serbis s'han apoderat de Pritchina, a Novi-Bazar.

Catàstrofe ferroviaria

Francfort, 22. — La «Gazeta de Francfort» dona compte d'haver descarrilat un tren militar, a la línia de Esmirna a Aidin, resultant 200 soldats morts y altres tants greument ferits.

Reconeixement

Roma, 22.—S'ha publicat una nota oficiosa dient que Francia ha reconegut la sobera na de Italia a la Tripolitania y Cirenaica.

Els grechs a Lemos

Atenas, 22.—Les tropes gregues han prés aquest matí la ciutat de Castro, capital de la illa de Lemos.

Han fet presoners 3 oficials y 42 soldats turchs.

Polítiques

Varies

Diuen que l'Euleteri Chico ha enviat els padrins an en Lerroux pels conceptes despectius que'l quefe dels radicals va dedicarli en el miting de diumenge. En Lerroux ha dit que abans que tot l'assumpte tenía de passar als tribunals.

Sessió de la Diputació

Ahir a la tarda s'va celebrar la tercera sessió del segón período.

Va començar a tres quarts de cinch baix la presidencia de don Enrich Part de la Riba. El diputat secretari senyor Marfà llegeix l'acta de la sessió passada, que es aprovada.

A la tribuna pública hi hà escassa concorrencia.

De despatx ordinari no hi hà res.

Proposicions

El secretari accidental senyor Homs llegeix una interessant comunicació que sotscriu nostre bon amich don Lluis Duràn y Ventosa junt ab altres senyors diputats, sobre la repoblació forestal, y la qual donarem en la edició de demà.

Després llegeix un'altra proposició del mateix senyor Duràn y Ventosa y altres, sobre concedir premis als pares que tenen dotze o més fills. També la donarem en una pròxima edició.

El senyor Duràn y Ventosa pondera la importancia de les dúes proposicions, la una encaminada a la repoblació de les montanyes y l'altra a la repoblació de Catalunya. Demana que s prengui en consideració y que passin a la Comissió corresponent.

Aixís s'acorda.

Se llegeix una proposició del senyor Sunyol y altres, demanant que la Diputació apoyi la protesta del Ateneu contra les disposicions del ministre d'Instrucció pública, referent a les oposicions pera la provisió de notaries.

El senyor Bartrina proposa que's fassi per compte de la Diputació.

La proposició aixís modificada passa a la Comissió.

Les Mancomunitats

El senyor Valentí y Camp parla de l'aprovació del projecte de les Mancomunitats en el Congrés y prega que's demani al Govern obri una informació general sobre'l mateix.

Diu que la minoría que representa vol que'l projecte vingui enrobustit ab el major número de prestigis possibles. Creu que ara es l'hora de millorarlo.

Se refereix a l'Assamblea de Tarragona y diu que'ls homes de la Unió Catalanista han dit que l'acceptaven com una petita part de les seves aspiracions.

Acaba citant a l'Eugeni d'Ors, del qual fà gran elogi, y recomenant que se soliciti la informació.

El senyor Suñol contesta al senyor Valentí recordant la sessió en la qual els radicals varen parlar de les Mancomunitats. Diu que no'ls hi va veure cap entusiasme. Si'n tenien era un entusiasme radical.

No's mostra partidari de demanar una informació pública. Fora inoportuna y tothom podría creure que es per destorbar la marxa del projecte y no per millorarlo.

Además, el projecte va poderse estudiar y va obrirse a son temps una informació.

Lo proposat pel senyor Valentí, càs de acceptarse, fora contraproduent.

Acaba dient el senyor Suñol que, ja que tots els diputats varen treballar ben esforçadament pera que triomfés el projecte, creu que ara sabràn unir els seus vots perque no prosperi la proposició dels radicals.

Increpa al senyor Valentí per unes paraules del seu discurs y al senyor Borjas, que l'ha interromput varies vegades. An aquest li diu que més li valdría que al venir a Catalunya hagués estudiat les nostres costums y la nostra historia.

El senyor Duràn y Ventosa cal'fica la conducta dels radicals d'incomprensible. Perque aquest cambi de criteri no pot explicarse'l ningú.

Si'l Senat necessita que l'orientin ja ho demanarà ell. Además tenint els radicals representants a la Cambra popular, es extrany que no la demanés ell.

Fa notar en un brillant paragraf la extranyesa que li causa el que'ls radicals demanin l'informació pel Senat, la Cambra composta de les altes representacions de la clerguecía, de la milicia y de la intelectualitat.

De totes maneres celebra la intervenció dels radicals en aquest assumpte, perque li dona ocasió an ell de presentar una moció encaminada a demanar tot lo contrari, o sigui que's refermi la confiança que ja va concedir a la presidencia perque en el cas de que'l Senat demani una informació procuri que no's porti a terme y que's jutgi el projecte ab els elements de judici que ja tenen els senadors.

El senyor Duràn y Ventosa acaba el discurs dient que aquí no hi hà altra cosa que amichs de les Mancomunitats y enemichs d'elles. Els uns son els homes moderns y els altres els caduchs de la política vella, que ara per sort nostra s'han trobat ab l'empenta de tots els polítichs conscients que s'han posat al costat nostre.

El senyor Guerra del Rio se lamenta de que'l senyor Suñol no s'hagi posat al costat dels radicals.

Diu que'ls homes de la Unió Catalanista se contenten cantant «Els Segadors» a Tarragona, mentres els de la Lliga preparen les Mancomunitats.

Demostra l'escassa memoria que té parlant d'aquella sessió de l'escàndol. Diu que no varen poder parlar sobre les Mancomunitats perque se'ls va treure de la Diputació.

Diu que'ls monàrquichs no senten entusiasme per la Mancomunitat.

El senyor Bartrina.—Això es fals.

El senyor Duràn y Ventosa.—La vàrem votar mentres vosaltres la destobaban.

El senyor Guerra del Rio.—Jo voldría que'l senyor Moret digués si es partidari de les Mancomunitats.

El senyor Moret S., senyor.

Acaba dient el senyor Guerra del Rio que'l projecte de Mancomunitats no ha entrat al cor del poble y confessa, al últim, que ells el combatràn sempre.

El senyor Roig y Armengol diu que'l discurs del senyor Valentí li ha recordat aquell adagi vulgar: «Dugues son curtes y tres son llargues» y compara la conducta del senyor Valentí en aquella sessió escandalosa, ab la que avuy ha expressat parlant d'entusiasmes que han sorprés a tothom.

Diu que'l projecte es conegut pel poble. S'han donat conferencies, s'han publicat articles y follets y tothom ha pogut enterarse de lo que son les Mancomunitats.

Explica l'actitut de la U. F. N. R. y diu que no pot acceptar la proposició del senyor Valentí perque tendeix a allargar la implantació d'aquesta obra que tots els catalans voldrien veure implantada com més aviat millor.

El senyor Sunyol intervé novament en l'assumpte.

Censura la conducta dels radicals y rebat els falsos arguments que han exposat.

Demana que rectifiquin l'afirmació de que se'ls vagi treure del saló el día que's van discutir les Mancomunitats. Sou vosaltres—els diu—els que vàreu marxar acompanyats d'aquell públich que anava carregat de pedres pera trèurens a nosaltres.

El senyor Micó, en nom dels reformistes, diu que estàn al costat de les Mancomunitats, com hi han estat des de'l primer día.

El senyor Bartrina manifesta l'extranyesa que li causa'l fet de que'l senyor Valentí hagi portat aquesta qüestió a la Diputació en la forma que ho ha fet, que no es propi d'una persona de les seves dots intelectuals.

Després diu que'ls monàrquichs han treballat pera'l triomf de les Mancomunitats, ab personalitat propia y ab tot l'entusiasme possibles.

Les mocions dels senyors Valentí y Camp y Duràn y Ventosa passen a la comissió, junt ab una proposició del senyor Verdaguer y Callís, que demana se feliciti al president del Consell de ministres per la sinceritat demostrada en aquest assumpte, y als diputats catalans que varen anar a Madrid a votar el projecte.

Lo dels enginyers

El senyor Folguera y Duràn recorda que un dels principals inconvenients que tenía'l Govern pera resoldre lo dels enginyers, era la vaga dels estudiants. Acabada aquesta, proposa que'l president del Cos Provincial se dirigeixi al del Consell de ministres demanantli que resolgui el plet a la major brevetat y en el sentit que va demanar la Diputació.

Aixís s'acorda.

Lo dels mossos d'Esquadra

El senyor March dóna compte de que la comissió especial de mossos de la esquadra no va acceptar l'esmena al dictamen que hi hà pendent de discusió y que va presentar el senyor Folguera.

Aquest se'n lamenta, insistint novament en que li sigui acceptada.

El senyor Micó explica'l seu criteri en aquest assumpte, de qual criteri se'n deduheix la seva disconformitat a l'esmena del senyor Folguera.

El referendum que demana'l senyor Folguera, de portarlo a la pràctica, sería, segons el senyor Micó, un temps perdut.

Entén que'ls mossos de la esquadra presten veritables serveys, y se mostra partidari de conservar el Cos, si be creu que aquests serveys deurien anar a càrrech dels municipis o entitats que'ls utilisesin.

El senyor Roig y Armengol creu que's deu consultar als pobles si estimen o no convenients els serveys dels mossos, donada la quantitat que pera son sosteniment ha de destinar la Diputació.

El senyor March diu que's tracta d'un assumpte que unicament ofereix dos aspectes: O la supressió o la subsistencia del Cos tal com se troba compost actualment.

Creu que la esmena del senyor Folguera no pot acceptarse de cap manera. Tant es anar contra la subsistencia ben declaradament com anarhi d'una manera més diplomàtica.

No hi hà necessitat de consultar als ajuntaments com demana l'esmena. Cada día ens demanen mossos. Ja's coneix, donchs, la seva opinió.

El senyor Borjas, en nom de la minoría radical, apoya l'esmena del senyor Folguera y Duràn. Creu que'l Cós de mossos d'Esquadra no respón a cap necessitat.

El senyor Jansana se lamenta de que'l senyor Borjas no representi un districte rural. Si'l representés veuría que no es necessari'l referendum.

Els mateixos senyors Folguera, Roig y Micó no han pogut negarho.

Explica'ls serveys valiosos que presta el Cós. Además, fa constar que'ls pobles ja contribueixen al seu sostenment ja que'ls hi facilitan hostatge.

Diu que la comparansa que s'ha fet entre'ls serveys que presten al port y els serveys rurals no es lògica. Els primers no entren de plè a la missió que tenen y en cambi els que presten als pobles rurals, sí.

Acaba dient que la Comissió no pot acceptar l'esmena'l senyor Folguera.

Rectifica'l senyor Suñol. Diu que es veritat que'ls mossos presten serveys rurals, però en cambi hi hà moltes poblacions en la provincia, com Terrassa, Sabadell y Reus (Rialles), que no participen dels seus serveys.

També rectifica'l senyor Folguera insistint ab que's consulti als pobles si estàn satisfets o no del Cós. Censura a la majoria perque no ho fa. Diu que ell creu que'l Cós ha de subsistir.

El senyor Marfà.—Aixís, donchs, està conforme ab la majoria.

El senyor Folguera.—Ab el sostenment sí.

El senyor Marfà.—¿Donchs, per què ho combat?

El senyor Roig y Armengol també rectifica, censurant a la majoria perque no accepta el criteri de les minories.

El senyor Duràn y Ventosa.—¿Què no tenim dret a tenir criteri?

El senyor Roig y Armengol.—Sí, però vostès may se donen.

El senyor Duran y Ventosa.—Procuri convèncens.

Segueix el senyor Roig repetint lo dit pels anteriors oradors.

Després rectifica'l senyor Micó, aludeix a lo dit pel senyor Jansana, y diu que ja que'ls mossos presten servey rural que'ls paguin els propietaris o els ajuntaments, ja que aquests ho carregaràn an aquells. (Rialles.)

L'esmena del senyor Folguera es refusada en votació nominal Té 7 vots en pro (el del senyor Folguera y'ls dels republicans) y 20 en contra.

El dictamen de la Comissió es aprovat ab la mateixa forma, 19 vots en pro y 8 en contra.

El senyor Suñol explica'l seu vot y el del senyor Folguera. Aquest diu que ha votat el dictamen perque no se'l consideri mancat de sinceritat, tota vegada que ha dit que era partidari de la substitució del Cós.

Les Mancomunitats

Se llegeix el dictamen del Departament Central sobre les mocions y proposició dels senyors Valentí, Duràn y Ventosa y Verdaguer y Callís. Té tres punts.

Primer, No accepta la moció del senyor Valentí.

Segón, Que's feliciti al senyor Canalejas per la seva sinceritat en tot lo referent a les Mancomunitats y als diputats que varen anar a votar el projecte.

Tercer, Que's dongui un vot de confiansa al president pera que fassi tot lo que cregui convenient pera que'l projecte sigui convertit en lley com més aviat millor.

El senyor Valentí y Camps diu que la majoría, malgrat la opinió dels radicals, vol obstinarse en la seva actitut. Això es lamentable, perque molts no saben què es el projecte de les Mancomunitats y se'ls té d'explicar. Creu, además, que s'ha d'obrir l'informació pública pera major ilsutració del Senat.

El senyor Duràn y Ventosa li contesta, dient que l'informació no es convenient, però, en cambi, poden els radicals comparèixer al Senat pera ilustrar sobre aquest problema als senadors.

Poden perfectament — els hi diu — anar a manifestar els seus entusiasmes pel projecte ab la modificació que creguin per convenient.

Creyem per endavant que'ls senadors no seguiràn els consells dels radicals.

El primer extrem del dictamen es aprovat ab el vot en contra dels radicals.

Quan se llegeix el segon extrem del dictamen, que es integrat per la proposició del senyor Verdaguer y Callís, el senyor Roig y Armengol demana la paraula.

Regateig de cortesies

Diu el senyor Roig y Armengol que està conforme ab que's feliciti als diputats que varen votar el projecte de les Mancomunitats, però que no ho està ab lo que toca a felicitar al senyor Canalejas, perque aquest no ha fet altra cosa que lo que devía.

El senyor Bartrina demostra la seva extranyesa per les paraules del senyor Roig y Armengol, tota vegada que creu que'l president del Consell de ministres tenía'l mateix dever que tenien els diputats de contribuir a l'aprovació del projecte.

El senyor Micó diu que en principi està conforme ab lo que proposa'l dictamen, però té por de que una felicitació an en Canalejas pogués semblar un acte d'adhesió a la política que desenrotlla.

El senyor Folguera opina que'ls diputats ja han acabat la tasca. En cambi, el Govern, totjust es a mitg camí de lo promès. Ara pot felicitarse als diputats y quan el projecte sigui acabat, pot felicitarse al Govern.

El senyor Duràn y Ventosa diu que deplora fondissimament aquest regateig de cortesies. May, ni durant el seu pas per l'Ajuntament, ni durant el temps que ha passat a la Diputació, havía vist que se regategés un vot de gracies ni un pèsam.

Creu que tots els que son veritables partidaris de la Mancomunitat, si's posen la mà al cor, confessaràn que Catalunya deu agraiment an en Canalejas.

Referintse a les paraules dites pel senyor Micó, diu que en aquest problema de les Mancomunitats, ell, que té una tradició política que no's presta a cap dubte, no té cap inconvenient en manifestar que es ministerial den Canalejas.

De l'actuació política d'aquest governant, algú pot estar disconforme ab alguns dels seus actes. Però s'hi ha realisat un punt bò, no cal regatejarli aplaudiments. Jo'm complasch en felicitarlo en quant realisi 'tot lo necessari pera que les Mancomunitats triomfin.

El senyor Bartrina hi intervé novament manifestant que'l Departament Central sosté el dictamen integrament. Nega que el felicitar an en Canalejas, tingui caràcter polítich. Si aixís fós, la minoría conservadora no donaría'l seu vot. Aquí se demana una felicitació per tots els que han intervingut en l'aprovació del dictamen y entre aquests hi han diputats pertanyents a tots els partits.

El senyor Verdaguer y Callís, com autor de la proposició acceptada pel Departament Central, nega també que en lo proposat hi hagi el més petit intent polítich, ni la més lleugera ombra d'adhesió an en Canalejas. El senyor Duràn y Ventosa — diu — ha exposat ben clar la conducta lleal del president del Consell de ministres, ab lo de les Mancomunitats y nosaltres, que estem acostumats a rebre moltes promeses dels polítichs de Madrid y poques vegades les veyem realisades, cal que celebrem la formal paraula del senyor Canalejas.

Jo—afegeix l'orador—si l'actual president del Consell de ministres alguna vegada deixa de fer honor a la seva paraula, seré'l primer en aixecar la meva protesta. Mes ara, nó. Ell ha cumplert ab Catalunya, havent de ferho, ab una lluita constant contra les tempestats y perills que l'amenassaven. Y per ara va sumant el projecte que resumeix l'actual aspiració de la nostra terra.

El senyor Roig y Armengol rectifica dient que'ls diputats merexen felicitació perque s'han molestat anant a Madrid pera emetre'l vot. En cambi el president del Consell no ha fet altra cosa que cumplir lo promès. Y després de tot encara falta que'l projecte se discuteixi al Senat.

El senyor Micó també rectifica dient que no pot votar en pró d'aquest extrem, tant per rahons polítiques com per rahons d'oportunitat.

Y aixís acaba'l regateig de cortesies. En votació nominal es aprovat l'extrem per 14 vots en pró y 8 en contra. Aquests son els dels quatre radicals, els senyors Forcada y Micó y els senyors Roig y Suñol que diuen, aquests dos darrers que estàn conformes ab la felicitació als diputats, però no ab la del president del Consell.

El senyor Bartrina explica'l vot de la minoría conservadora, dient que desde'l primer moment que's va planejar el problema de les Mancomunitats, els hi han estat adhesions ferverosamente y que pera'l seu triomf no regatejaràn sacrifici de cap mena.

Se llegeix el tercer extrem del dictamen que es el que demana un vot de confiança pera la presidencia.

El senyor Suñol diu que'l creu innecessari. Tots els diputats—diu — es àn prou convençuts de l'activitat y zel ab que ha treballat en aquest assumpte'l senyor Prat de la Riba, y ni ara ni may pot duptar ningú de la fè y l'entusiasme que té posats en el projecte.

El senyor Prat de la Riba agraeix les paraules del senyor Suñol.

Aquest respòn que la seva confiança la té tota.

Se passa a votació y es aprovat per unanimitat.

Suspensió de la sessió

Son dos quarts de nou. Han passat sobradament les hores reglamentaries y alguns diputats demostren cansanci.

De l'ordre del día no s'ha despatxat més que un dictamen y alguns dels que hi figuren penen un fort interès y cal despatxarlos aviat.

Aixís ho fa notar la presidencia, proposant que la sessió continúi avuy a les quatre en punt de la tarda.

Aixís s'acorda.

Informació parlamentaria

(PER TELEFONI)

Senat

Madrid 22, 5'15 tarda.

Comença la sessió a les 3'40, ab escassa animació.

El senyor UGARTE s'ocupa del escandalós robo comès l'altre día a les escales del Banch d'Espanya.

Demana dátos sobre la organisació de la policía en dit centre, considerantla molt deficient.

El ministre d'Hisenda diu que la vigilancia que allí existeix es suficient.

Fets més escandalosos ocorren a París, en plè día y al mitg del carrer, no per falta de vigilancia, sinó per l'audacia dels lladres.

El senyor VALVERDE pregunta quin es el criteri del Govern sobre les mides adoptades pel ministeri de Foment ab relació a les tarifes d'importació solicitades pels farinaires després d'haverse suprimit el recàrrech sobre determinats productes.

El ministre d'HISENDA diu que's va obrir una informació y en ella s'han rebut dátos contradictoris que no permeten marcar una orientació. Per això no s'ha publicat encara'l resultat de la informació. Ofereix estudiar l'assumpte y resoldre en el sentit que consideri més beneficiós als blataires castellans y farinaires catalans.

Demana'l concurs de tots pera que l'ilustrin y ajudin a implantar el crèdit agrícol, base del desenrotllo de l'agricultura espanyola.

El senyor VALVERDE rectifica, lamentant que'ls elements oficials que tenen obligació d'aportar els dátos necessaris pera resoldre'ls dubtes dels ministres no responguin com es degut a n'aquesta missió que'ls està confiada.

Demana que s'inviti a totes les Cambres y Sindicats agrícols a cooperar a n'aquesta tasca.

Rectifiquen tots dos.

Madrid, 22, 9'15 nit.

El comte de VILLAMONTE solicita del ministre de Foment uns dátos relacionats ab un expedient que's refereix a les comunicacions marítimes entre Almería y Melilla.

El Sr. POLO Y PEYLORON agraeix al Govern y'l felicita per la concessió del indult rescent als llibertos de Ceuta, fent present que ell fou qui inicià aquesta campanya.

Després ofereix presentar algunes esmenes al presupost de Governació per no haverse atés les seves peticions sobre aument de carters y guardies de seguretat a Valencia, equiparant an aquests últims en el seu sou als de Madrid y Barcelona.

El senyor SANZ ESCARTIN estima lesiu pera'l crèdit nacional que existeixi un Deute públich que sols pot ser posseit per extrangers.

Aixís s'ha donat el cas de que mentres el 3 per 100 de Turquía, estant aquesta nació en guerra, se cotisava a 95, em cotisat a 92 l'Exterior espanyol, estant nostra nació en situació de vida pròspera.

Demana la supressió del «afidavit», pera que'l diner espanyol pugui fer elevar la cotisació de nostre Deute exterior, y quan el seu preu sigui sobre la par, serà ocasió de realitzar la conversió del Deute Exterior en Interior.

El ministre d'HISENDA explica la doctrina del estampillat dient que en totes les nacions ahont la seva moneda tingué major apreciació al emetre el Deute, venint després la depreciació, s'han vist precisades a seguir pagant en la moneda que tingués força liberatoria y privaren als seus nacionals d'un estat de privilegi que hauría resultat al pagarse en una moneda de major força liberatoria que la del país.

Fa constar que'l signe mondial inconmovible, el consolidat anglès, ha baixat de 84 a 77 en el moviment alarmant de la Borsa de París durant la passada setmana; y aixís baixaren tots els valors. Per lo tant, no existeix motiu pera alarmarse; ans al contrari, es satisfactoria la situació de nostre crèdit.

Declara que tots estàn conformes en que haurà d'arribar el día en que's suprimeixi el «afidavit». Aquesta supressió arribarà, lenta o ràpidament, y tots desitjem que sigui aviat; però'l Govern entén que no son aquests moments oportuns, encara que's preocupa constantment d'aquest conjunt d'interessos nacionals que's reflexen en el crèdit públich.

Ordre del día.—Sense discusió s'aprova el dictamen de la comissió d'actes proposant sigui aprovada la elecció parcial d'un senador per la provincia de Badajoz, en la que resultà elegit don Victoriá Fernández Molina y admetent an aquest senyor en el càrrech de senador per haver justificat la seva aptitut legal.

Immediatament jura el càrrech dit senyor, y s'aixeca la sessió.

Congrés

Madrid, 22, 4'15 tarda.

S'obre la sessió a les 3'15, baix la presidencia del comte de Romanones.

Prechs y preguntes.—Els senyors Martín Sánchez y Rosales formulen prechs d'escàs interès.

El senyor PEDREGAL demana que les companyies ferroviaries aumentin el material móvil pera facilitar el transport de carbons.

El ministre de FOMENT considera justa la petició del senyor Pedregal, però advertix que a les companyies es es impossible aumentar el número de vagons pera'l transport de carbons, perque la cullita del rahim y el transport d'altres productes tenen ocupat el material y molt més que n'hi hagués.

El senyor AZCARATE manifesta que l'article 334 de la lley de reclutament treu caràcter retroactiu a la lley y per tant impedex l'aplicació de l'article 221, que ha aplicat el Govern ab motiu de la vaga ferroviaria.

Demana explicacions al Govern perque no sabem en quin article ha pogut fonamentarse pera la seva determinació.

El senyor CANALEJAS diu que no sols s'ha complert ab l'esperti, sinó ab la lletra de la lley.

Adverteix que l'article 221 de la lley de reclutament va ser discutit en el Senat y allavors se va aclarir tot.

Afirma que aquest article obliga als soldats durant tot el temps que dura la reserva, encara que sense determinar les seves condicions.

Afegeix que la prova de que no hi ha hagut ilegalitat en l'aplicació d'aquest article està en que fins que incidentalment parlà d'això el senyor Iglesias a cap periòdich se li va ocórrer protestar.

El senyor CASTROVIDO.—Jo no ho he fet per les trabes que m'imposa la lley de jurisdiccions.

El senyor AZCARATE rectifica.

Madrid, 22, 5'15 tarda.

El senyor CANALEJAS també rectifica, dient que les censures d'avuy dels republicans son una sotilesa a que's recorre pera certs efectes, perque es indubtable que si s'hagués atropellat el dret la protesta hauría sorgit en el primer moment y no ara.

Insisteix en que l'article 334 se refereix a lo anterior a 1912, però no a les demés incidencies de la lley.

El senyor AZCARATE manifesta que per molt que digui el quefe del Govern no'l convencerà de que's pugui aplicar als reservistes la lley de reclutament vigent.

Pregunta si ha arribat el moment de treure'l braçal roig als reservistes.

El senyor CANALEJAS diu que el propòsit del Govern es deixar lo abans possible sense efecte la ordre de crida dels reservistes, però té la obligació de fer les coses en forma que quedin garantides certes determinacions que adopten els governs en moments crítichs, per lo que pugui succeir.

El senyor IGLESIAS (don Pau) diu que l'article 334 es terminant. Ben clarament ho va dir l'altre día el senyor Canalejas, ja que solament va poder alegar la lley moral.

Deplora que'l Parlament no tingui facultats pera exigir les degudes responsabilitats als governs per faltar a la lley, y diu que per la seva part y ab la representació que ostenta té de protestar de que aquest Govern desde el banch blau labori en defensa del incumplument de les lleys.

El senyor CANALEJAS diu que'l senyor Iglesias s'ha dirigit al Govern en tò poch circunspecte y en actitut destemplada. (Protestes dels republicans).

Segueix dient que ab la crida dels reservistes s'ha evitat una gran conflagració a Espanya. (Aplaudiments de la majoría).

Afirma que la crida dels reservistes la autoritza la lley y repeteix que'l Govern, d'acort ab els desitjos del senyor Azcárate, se proposa tornar a la normalitat lo abans possible.

El senyor IGLESIAS rectifica y diu que aquí trobarà el senyor Canalejas gran digui que ha complert la lley, però no ho dirà ningú fòra d'aquí.

El senyor AZCARATE diu que la excepció alegada pel senyor Canalejas no pot referirse a les operacions de reclutament y reemplaç pera'ls minyons anterior a 1912, perque aquests ja no han de sotmetre's a dites operacions.

El senyor CANALEJAS repeteix que l'article 334 se refereix a dites operacions, perque'l reclutament no abarca solament als anys de servey, sinó altres extrems que tenen relació ab la nova lley.

El senyor FELIU formula un prech d'interés local.

El senyor SUAREZ INCLAN (D. Félix) diu que's veu en la trista necessitat d'anunciar al Congrés que la comissió de presupostos se veu en la impossibilitat de continuar els seus treballs, perque està esperant inútilment datos que desde setembre té solicitats de varis departaments ministerials.

Madrid, 22, 9'15 nit.

Requireix el senyor SUAREZ INCLAN l'aussili de la presidencia de la Cambra pera que s'eviti la situació en que's coloca a la comissió de presupostos. (Grans y llarchs rumors en tota la Cambra.)

El senyor CANALEJAS diu que en els ministeris no s'han pogut posar trabes als treballs de la comissió de presupostos. Si no s'han enviat alguns documents haurà sigut per falta de temps, y rès més.

Ofereix fer de la seva part lo possible pera resoldre les dificultats que existeixin.

Aprofita l'ocasió pera dir que no està disposat a tolerar que seguexi estancada la labor dels presupostos, perque si la comissió deixés ara d'actuar vindría això a significar la bancarrota de la seva autoritat en la majoría. Es necessari que no continúin ausents els diputats de la majoría, perque'l temps apremía.

Si no s'atenen les meves indicacions ja sé lo que'm toca fer.

Diu que en aquests moments té devers ineludibles que cumplir. Y no parla per parlar, ni necessita que se li parli del «sonsonete de la cadena», perque'l «sonsonete» de la seva conciencia es l'únich que escolta pera cumplir son dever.

Els que l'escolten veuràn si son dever de ciutadanía els obliga a ajudar a l'aprovació dels presupostos. (Aplaudiments de la majoría.)

El senyor SUAREZ INCLAN diu que ell està disposat a concedir aquest aussili, perque sab quins son els seus devers; però s'ha vist en el cas de fer avuy aquest requeriment al Govern perque han sigut inútils els que amistosament li ha fet fòra del Parlament.

Fa protestes de la llealtat ab que ha vingut servint al Govern. (Rumors de la majoría.)

Manifesta que ja voldrien els que l'interromp tenir l'historia política que ell té en el servey del partit liberal.

El senyor CANALEJAS diu que les querelles del senyor Suárez Inclán son com les de familia, que es millor arreglarles a casa.

Estima com una desautorisació al Govern les paraules del senyor Suárez Inclán, però prega als que desitgin separarse de la seva amistat política que no sigun impacients, car en aquests moments de lo que sols se tracta es de legalisar la situació econòmica de Espanya.

El senyor SUAREZ INCLAN.—Ja veig que S. S. vol ferme incompatible ab sa persona.

El senyor CANALEJAS.—Jo no he dit això.

El senyor SUAREZ INCLAN torna a parlar y el senyor Canalejas li replica que ell a tot s'aplana, menys an allò que vagi en desprestigi del càrrech.

Aquests son assumptes de familia que no deuen mantenir la distracció de la Cambra.

Els republicans diuen que no, que no son assumptes de familia, sinó que deu tractarse l'assumpte en el Parlament. (Rumors y cops de campaneta.)

El Sr. SORIANO, dirigintse al comte de Romanones. — ¡Però, com disfruta S. S.!

El senyor SUAREZ INCLAN diu que ell s'ha dirigit al Govern per medi de la presidencia de la Cambra per creure que aquest era'l conducte más pertinent.

Lamenta que per una inadvertencia seva no se li hagi ocorregut dirigirse directament al quefe del Govern.

De totes maneres, no creu que en això hi hagi incorrecció y diu que lo que ha fet ha sigut en beneficí del país, pera que no continúe en suspens la tasca de la comissió de presupostos.

Todo encarece

sola

la HARINA Lacteada NESTLÉ,

el mejor alimento para niños de baja edad, no cambia de precio y queda al alcance de todos los bolsilloe.

Una muestra se manda gratuitamente sobre pedido por la casa del

Sr. D. Miguel Ruiz Barreto

á Sevilla,

Apartado de Correos, 76.

Manifesta que ell sempre ha rendit culte a la disciplina política y no creu haver faltat a ella per la petició que avuy ha formulat a la Mesa.

En tot cas, reproduheix la pregunta feta a la presidencia, pera dirigirla directament al Govern.

El senyor CANALEJAS agraeix aquestes darreres manifestacions del senyor Suárez Inclán.

El senyor VINCENTI diu que no se explica l'actitut d'avuy del senyor Suárez Inclán, quan, encara no fa quaranta vuit heres presidía la comissió ab el somrís als llavis.

Tracta de definir el para-llamps y incorre en varis lapsus que produeixen rialles a la Cambra.

Diu que no fa molt ha estat reunida la comissió de presupostos y ha examinat el presupost de liquidació, en el que pot assegurar que no fan falta documents pera dictaminar.

No s'explica, per tant, la pressa del senyor Suárez Inclán pera que'l Govern envii datos y documents.

El senyor PEDREGAL creu que no's tracta d'una cosa familiar, sinó d'una fundada petició que ha fet el president de la comissió de presupostos.

Té rahó el senyor Suárez Inclán al lamentarse de no trobar els deguts aussilis y hi hà que censurar la llarga ausencia de la majoría de la comissió.

No troba seriós que s'obligui a la comissió a emetre dictamen en el presupost de liquidació precipitadament en una tarda y sense que s'aportin els documents demanats pel senyor Suárez Inclán.

El senyor CANALEJAS. — No's trac d'això. El Govern portarà els datos que sigum precisos, però encara no sabem quins son aquests datos.

El senyor SUAREZ INCLAN. — No he contestat al precb perque no vull personalisar. Els datos que's necessiten son els solicitats pel febrer de 1911 y tornats a solicitar a primer de setembre de 1911 y a 22 de setembre darrer. No's diu si son d'Instrucció pública.

El ministre de FOMENT. — No sabía si S. S. se refería a mí.

El senyor SUAREZ INCLAN. — Sa senyoría no ha fet més que recullir la herencia dels seus antecessors, encara que algunes comunicacions son del temps de S. S. (Rumors).

El ministre de FOMENT diu que, en efecte, pel setembre va expedir datos molt interessants; però, per la seva indole requereixen molt temps per ser recopilats, y jo — diu — li vaig oferir anarlos enviant conforme s'anessin terminant. Y aixís s'ha anat fent pera que's pogués documentar el presupost de liquidació.

El senyor SUAREZ INCLAN l'interromp varies vegades, dient que les relacions se refereixen a gastos prepagats pera 1913, 14 y 15, y això no es pertinent á un presupost de liquidació, sinó lo gastat fins a 1912, pera pagarho.

El ministre de FOMENT segueix dient que acelerarà tot lo possible l'enviu dels documents demanats.

El senyor FELIU parla perta deduir algunes conseqüencies y adherirse a les manifestacions del senyor Pedregal.

Ordre del día.—Se repeteix la votació definitiva del presupost de la Guerra y queda aprovat per 180 vots contra 14.

Continúa el debat del projecte de lley regulant les relacions entre les empreses ferroviaries y els seus agents.

El senyor URZAIZ parla pera alusions personals.

Comensa referintse al incident suscitat pel senyor Suárez Inclán y que revela que'l Govern ha volgut que avuy quedés sobre la Mesa el dictamen sobre el presupost de liquidació.

Diu que'l senyor Canalejas ha conminat a la majoría pera que no l'obligui a plantejar la qüestió de confiansa.

Suposa que'l Rey llegeix tots els dies els extractes de les sessions y suposa aximateix que quan demà llegeixi l'extracte de la d'avuy, li concedirà molta importancia.

Recorda que'l marqués de Figueroa llegí en 1909 dos projectes de lley: el del terrorisme y el de pròrroga de la suspensió del jurat a Barcelona. Simultàniament se presentaren al Congrés altres projectes. Alguns armaren gran tremolina.

Jo—diu—no vull comparar coses; però la política espanyola s'ha comparat ab una sinia.

Y d'un salt me poso en el mes d'octubre de 1912. En aquest mes el ministre de Foment ha llegit dos projectes sobre ferrocarrils y el presupost de liquidació.

Adverteix que aixís com allavors quedaren projectes a extramurs, podria donarse el cas de que quedessin ara extramurs.

Ocupantse concretament del projecte objecte del debat, diu que es una llàstima que'l ministre de Foment no acompanyi al projecte les lleys que cita en el preambul. Adverteix també que hi hà una propensió gran a militarisarho tot, car ja fa alguns anys se militarisà parcialment l'administració de justicia ab la lley de jurisdiccions, car aquesta afecta més als civils que als militars.

Pregunta quins empleats ferroviaris son els que creu el Govern que deuen ser funcionaris públichs.

El senyor ROYO VILLANOVA.—A Italia tots ho son.

El senyor URZAIZ.—¿Han de ser els llobrers, els d'oficines o els conseller?

El senyor CANALEJAS.—Els indispensables pera mantenir el servey permanent de les companyies: fassiors, conductors, maquinistes, etc., etc. Si'l senyor Urzàiz se fixa en lo que ocorre a fòra veurà que això ocorre en totes parts.

El senyor MAURA fa signes negatius.

El senyor URZAIZ. — A Russia y a Alemanya pot ocórrer, perque allí casi tots els ferrocarrils son de l'Estat.

Creu un absurdo voler que'l servey de ferrocarrils se fassi a la força per soldats, perque, es difícil preveure ahont ens portaria això. Quan s'ha vagat molt no's comprèn que'l Govern s'empenyi en que'l servey ferroviari s'exercisi emplegant la coacció.

Creu que es molt difícil distingir en el treball del obrer ferroviari, quan en aquest se fa intencionadament quelcom de mal y si es o no intencional. No es fàcil saber si'l maquinista d'una mercadoria, facturantla pera un Lots en lloga

Les millors aigües fredes de la
Vall de Vichy
FUENTE ST. LOUIS
St. Yorre, prop de Vichy, pera curar de veritat el
Estómach - Fetge - Ronyons

de ferho pera un altre, o que un vagó's inegui a la dreta, en lloch de mourel a l'esquerra. Se fa ab o sense intenció de causar perjudici.

Consdiera'l projecte altament impolitich y perjudicial pera la patria, perque afavorirà la revolució.

Creu que la Corona s'equivoca quan demana al Parlament que intervingui en les relacions entre els empreses y els agents.

Diu que encara estaría bé aquesta lley en un país veritablement democràtich, perque sería una lluita entre la majoría y les minoríes, però es perillosa en un país monàrquich com Espanya, ahont es notori que'ls Governs no representen la voluntat de la majoría del país.

Manifesta que si aquest projecte surt serà perque les minories ho consentiràn, però si aquestes volen poden impedirho, perque no deuen limitarse a votar en contra.

Acaba cridant sobre aquest punt la atenció del país.

El senyor CANALEJAS li contesta y nega que'l Govern tingui'ls propòsits que li ha suposat el senyor Urzaiz respecte a la comissió de presupostos.

En quant al projecte que's discuteix, a la Cambra està, y ella pot veure que no hi hà'ls perills a que ha aludit el senyor Urzaiz.

Creu maliciós que se li digui al país que Espanya va a empendre camins que no estàn, en materia ferroviaria, en consonancia ab lo que succeeix en els países civilisats. A les propagandes dels que van ab aquestes coses al miting y a la plaça pública, hi acudirà el Govern pera contrarrestarlos ab el respecte a les lleys y la explicació de la seva interpretació, fent les degudes comparacions ab lo que ocorreix en altres países.

Li diu al senyor Urzaiz que té un concepte especialíssim de lo que es la monarquía, distanciantse molt de la realitat constitucional y parlamentaria.

Diserta sobre la condició d'empleat ferroviari, que'l fa aproximarse al funcionari públich.

Defensa l'intervencionisme del Estat. Una societat en la que l'Estat sigui egoista y indiferent no pot prosperar en la deguda y necessaria proporció.

Ha observat el senyor Urzàiz que aquest projecte deu morir per la obstrucció.

El senyor URZAIZ fa signes negatius.

El senyor CANALEJAS.—Sí, ho ha dit, perque ha parlat de la responsabilitat de les minories y si's limiten a votar en contra. Malament fa en donar aquests consells, perque aquest projecte de lley no té els perills que S. S. li senyala, y en cambi si una profilaxis que vé a ser quelcom que millora la malaltía y allarga la vida del pacient. Encara no s'ha inventat la panacea que cura totes les malaltíes socials.

Anuncia que'l Govern ha de seguir la seva obra, y encara que no se'l deixi arribar al cim, ell adverteix que'ls governs que'l segueixin tindràn d'aplicar els seus procediments an aquesta vaga y a les que li siguin anàlegues.

Se dol de que no hi hagi una representació socialista en el Parlament que exempta de passió y del desitg de combatre al Govern ajudi an aquest a llegislar en materia social en forma que's beneficii a la classe proletaria.

Cita lo que aquest Govern ha fet y llegislat sobre la jornada minera, sobre les pensions als obrers dels arsenals y altres anàlechs, y diu que a un Govern que té aquest haver en son compte no se li pot dir que no ha treballat pera la pau y la concordia social. (Aplaudiments de la majoría.)

El senyor URZAIZ rectifica.

Pregunta per la sòrt que correràn els drets passiu sde les families d'aquells obrers que hagin sigut despedits per vaga, car el projecte'ls nega, portant l'odi més enllà del empleat.

El senyorCANALEJAS.—En aqueixcas el dret de la familia es innegable a devengar el dret passiu.

El senyor URSAIZ: — Es molt d'estimar aquesta aclaració.

Diu que ell anirà a tot miting que's convoqués pera protestar del projecte, però no podrà anarhi desde'l moment en que de pas tingués caràcter republicà el miting y tem que sigui això lo que ocorri. Per això estima impolitich el projecte, ja que serveix molt bé de bandera als enemichs del regisme pera les seves propagandes. Combat l'intervencionisme que el Govern volgué portar en aquesta ocasió a l'assumpte ferroviari, y cita lo que ocorregué en la vaga d'Anglaterra ahont no hi hagué rès de lo que ha dit el senyor Canalejas, car lo que allí's va fer fou movilisar tropes, crear arbitratges, etc.

Jo no censuraría per això al Govern. Lo que allí no feren les tropes va ser treballar al servey de les empreses.

El senyor CANALEJAS: — He vist les fotografíes dels periòdichs y en elles se veu als soldats transportant mercaderíes.

El senyor URSAIZ: — Custodiant, sí; però transportant, no.

Acaba dient que'l senyor Canalejas, amich de mirar a l'extranger, deu comparar les seves forces ab les d'aquells governs.

Se sospèn aquest debat.

Se renúa el de presupostos ab el de Marina.

Els senyors MONTES SIERRA y PEDregal se queixen de que no s'hagi imprès el nou dictamen de la comissió que introduí ahir modificacions al primitiu que es el que coneixen els diputats.

El senyor CANALEJAS manifesta que ell no preté eludir l'imperi de la rahó y proposa que si les modificacions no son grans prescindeixin de l'impressió del dictamen y'l discuteixin, però si ho son s'esperi a que s'imprimeixi.

El PRESIDENT diu que'l dictamen està imprès, però no s'ha repartit, y es notori que tot diputat que vulgui intervenir en una discusió, va a l'arxiu a documentarse.

Un ujier reparteix els dictamens impresos entre'ls diputats.

El senyor SALILLAS se refereix a les modificacions que va fer la comissió y que son importants.

El PRESIDENT objecta que lo que volen els diputats republicans es evitar que avuy se discuteixi el presupost de Marina, y hi hà que discutirlo fins a un quart de deu, ja que la sessió ha començat a un quart de quatre.

El senyor SALILLAS, no haventhi qui consumi un torn contra la totalitat, comença a apoyar el seu vot particular al article primer y totseguit s'adverteix que té'l propòsit de consumir el temps que queda de sessió.

Parla de l'administració de la Marina, que es eminentment conservadora, ja que diu que es el presupost en el que més cuite se rendeix a lo tradicional.

Recull manifestacions que aquesta tarda ha formulat el senyor Ursaiz y quan porta més de mitja hora parlant el ministre de Marina surt del saló y l'ocador calla.

El PRESIDENT l'invita a que continúi parlant.

El senyor SALILLAS. — Es que tch molt interès en que'l ministre escolti lo que estich dient.

El senyor BARROSO. — El ministre de Marina ha sortit pera fer una necessitat urgent.

El senyor SALILLAS. — Si no ho censuro. (Grans rialles.)

El ministre de MARINA entra precipitadament. L'entrada del minsitre produeix una explosió de riatllades.

El senyor SALILLAS continúa'l seu discurs barallant xifres.

El PRESIDENT li concedeix deu minuts de descans.

Renuada la sessió, se suspèn el debat y s'aixeca a tres quarts de nou.

Sobre'ls incidents de la sessió del Congrés.

Madrid, 23, 12'30 matinada.

Pera les tres de la tarda estava convocada la comissió de presupostos, y, en efecte, poch després d'aquesta hora s'ha reunit, donantse compte per la ponencia nomenada al efecte del estudi que havía fet del presupost de liquidació.

Com sigui que'l senyor Suárez Inclán no havía acudit encara a la reunió, se li ha enviat un recado, replicant l'ex-ministre esmentat que no podía pujar per trobarse en el saló de sessions y tenía que formualr al Govern varies preguntes.

Els individuus de la comissió han baixat al saló y s'han trobat ab que'l senyor Suárez Inclán dimitía en aquell moment la presidencia de la mateixa.

En la ressenya de la sessió hi hà l'incident ssucitat pel senyor Suárez Inclán, y que no ha passat a majors ni ha determinat cap dificultat pera'l Govern perque aquest, després d'haverse entrevistat el senyor Navarrorreverter ab el senyor Suárez Inclán, no li admetrà la dimissió.

El senyor Suárez Inclán explicava aixís la seva actitut:

—Jo no he inferit cap agravi al Govern; lo que passa es que, cansat de que'ls ministres no fassin cas de les comunicacions que els hi envía la comissió de presupostos, m'he dirigit al president de la Cambra.

Allavors el senyor Canalejas s'ha arrencat, fent ab mi lo que no s'ha atravit a fer ab algun altre ex-ministre lliberal; es a dir, m'ha dimitit, y per lo tant, al Govern y a la majoría els toca parlar.

L'incident, ab tot, ha sigut el tema de les converses entre'ls polítichs, més que per la dimissió del senyor Suàrez Inclàn, perque'l senyor Canalejas ha aprofitat l'ocasió pera dir a la majoría que es precís que acudeixin a la discusió del presupost.

Es precís—ha dit—acabar ab aquest dever de ciutadanía.

Jo ja tinch fixat el meu moment y sé lo que he de fer, bé per errors meus, bé per altres causes; però ara tinch d'estar aquí fins que aprovi els presupostos.

Per més que'l quefe del Govern ja en altres ocasions ha anunciat que terminada l'aprovació dels presupostos serà el moment de plantejar la qüestió de confiança, el que avuy ho fes públich en el Congrés y en moment en que's feya públich cert símptoma de irritabilitat de la majoría, ha causat no poca impresió.

Apart d'això, la sessió, adhuc haventse discutit el projecte ferroviari y adhuc haventse substanciat la pregunta del senyor Azcárate sobre la crida dels reservistes, no ha arribat a despertar el major interès.

Els que ahir donaven per mort el projecte, treyen importancia al discurs del senyor Urzàiz, recordant allò de que «a moro muerto, gran lanzada».

Altres, fixantse en que no s'han presentat més esmenes que les del senyor Morote, deyen que quan se va presentar la reforma del reglament del Congrés també's deya que no passaría lo dels suplicatoris, y no obstant se va portar a cap tal reforma.

Els maliciosos deyen que l'extrany incident suscitat pel senyor Suàrez Inclàn, no havía sigut una explosió del mal humor y agresivitat que caracterisa al president de la comissió de presupostos, sinó que era una de tantes habilitats a que's recorre en el Parlament pera maniobrar sense parlar clarament.

El cop anava dirigit contra'l senyor Villanueva, que es el ministre que encara no ha remés els datos que ab tanta insistencia havía demanat la comissió.

El ministre de Foment aixís ho ha entés y ens consta que a amichs seus, de la intimitat, els ha dit:—«Ja ho veig; es la consigna; volen trèuren y jo no'ls vull donar gust». Y afegía:—«Alguns d'aquests datos han sigut inclosos en el preàmbul del presupost de liquidació.»

El senyor Canalejas se mostrava molt contrariat per lo ocorregut, y deya que no ho esperava, perque solament li ha anunciat el senyor Suàrez Inclàn que anavia a demanar uns datos en la sessió.

El comte de Romanones, molestat per la forma en que porten la discusió dels presupostos els republicans, singularment el senyor Salillas, ha manifestat que pera aprovarlos s'acudirà a la sessió permanent.

L'actitut den Montero

Un telegrama del president del Senat rebut avuy a Madrid, determina un nou aplassament del seu viatge an aquesta Cort.

En tal despatx, dirigit al primer vis-president, senyor López Múñoz, que accidentalment desempenya la presidencia de l'Alta Cambra, li consigna el senyor Montero Ríos que s'atengui a les manifestacions que li fa en una carta seva que arribarà a Madrid demà, dimecres.

La noticia s'ha comentat entre'ls senadors, però lo cert es que'l senyor Montero Ríos difereix novament el viatge y que segueix essent una incógnita la última y definitiva expressió de la seva actitut.

Les seccions del Senat

El divendres o el dissapte, lo més tart se reuniràn les seccions del Senat pera elegir les comissoins que han de dictaminar els projectes últimament presentats, entre ells, el de Mancomunitats.

Sembla que alguns senadors no s'avenen a que no's cumpleixin els preceptes reglamentaris y que's dilati per més temps la discusió de dits projectes.

Proposició de lley

El diputat integrista senyor Senante ha presentat una proposició de lley fent incompatibles els càrrechs de senador y diputat ab el de conseller de les companyíes ferroviaries.

La lley del Banch

El projecte de lley reformant la del Banch d'Espanya se discutirà en quant s'aprovin els presupostos.

Els conservadors

El «Heraldo» publica'l següent sòlt:

«De que la íntima satisfacció no regna en el sí del partit conservador es prova més que eloqüent lo que alguns calificats individuus de dit partit, significats ab l'amistat personal del senyor La Cierva, posaven avuy empenyo en propalar.

Segons aquests, el senyor Dato, actuant ahir d'administrador delegat de la Companyía de's ferrocarrils de M. S. A. va reunir al matí al Consell pera adoptar els acorts coneguts que tendeixen a beneficiar als empleats y obrers de la citada companyía, a fi de que això produís l'efecte que's proposava abans de l'hora de comencar la sessió del Congrés en la que estava anunciat que el senyor Maura havía d'usar de la paraula pera combatre'l projecte de lley de relacions entre'ls empleats ferroviaris y les companyíes.»

A l'extranger

(DE L'AGENCIA HAVAS)

D'ITALIA

Nunci a Madrid

París, 22.—«L'Eclair» publica un telegrama de Roma dient que monsenyor Ragonesi, ex-legat apostòlich a Colombia, serà nomenat Nunci de S. S. a Madrid.

DE FRANÇA

Defunció

París, 22.—Ha mort la baronesa de Gustau de Rotschild.

Condempna

París, 22.—El Tribunal correccional ha pronunciat la disolució del Sindicat de professors del Sena y ha condempnat a 50 francs de multa a cada un dels 25 professors que formaven el comitè del Sindicat.

Els carrilaires

La Companyía de M. S. A. y els obrers

Les concessions fetes. - Pugen casi a lo que demanaven els obrers. - Satisfacció dels obrers. - Telegrames den Ribalta

Recomanàvem calma als obrers ferroviaris: que no's deixessin seduir pels interessats en mantenir acorts de protesta. En Cambó, per telegrama y de paraula, aconsellava an en Ribalta serenitat y espera fins a conèixer la decissió de la Companyía de M. S. y A. que no's faría esperar.

El senyor Maristany, com a director general del M. S. y A., ha passat als obrers la següent circular:

Compañia de los Ferrocarriles de Madrid á Zaragoza y á Alicante

Circular de Dirección general n.º 166

«Restablecida la normalidad en los servicios de la Compañía, esta Dirección general se complace en comunicar al personal de la misma su propósito de persistir en el camino de mejoras emprendido en los últimos años a medida que lo han ido consintiendo los recursos de que la Compañía puede disponer.

A este efecto, y de acuerdo con el Consejo de Administración, en los presupuestos de las dos Redes de la Compañía pera el próximo año de 1913, se consignará una importante mejora en los sueldos del personal, especialmente en los inferiores a 3.000 pesetas anuales y con preferencia para los más modestos; se procederá a la creación de nuevas plazas, a fin de reducir en lo posible el trabajo diario, aumentando los descansos periódicos y mejorando la reglamentación relativa a licencias y enfermedades; se establecerá el trabajo intensivo en las Oficinas centrales de Madrid y Barcelona; se acelerará la construcción de viviendas para el personal y se implantará un nuevo régimen para el servicio de pensiones mediante la aprobación del Gobierno, reduciendo los años de servicio necesarios para obtener pensión de retiro, aumentando en un 33 por 100 la cuantía de dichas pensiones y estableciendo el retiro anticipado en los casos de invalidez.

El conjunto de todas las mejoras apuntadas habrá de producir en los presupuestos de las dos Redes de la Compañía, para el año 1913, un aumento de 5.000.000 de pesetas, aproximadamente, en los gastos de personal.

Esta Dirección general espera que el anuncio de tales mejoras ha de llevar al ánimo de todo el personal de la Compañía el convencimiento pleno del interés con que se estudian y atienden lan conveniencias del mismo, en armonía con la situación económica de aquélla, y abriga la seguridad de que a las manifestaciones expuestas corresponderán todos extremando su celo y voluntad para la buena marcha del servicio y la defensa de los intereses puestos a su cuidado, en beneficio del público, de la Compañía y de las conveniencias propias del personal.

Madrid, 20 de octubre de 1912.—El director general, E. Maristany».

Els nostres llegidors recordaràn perfectament que'ls obrers, en els seus mitings, deyen que les reformes que demanaven representaven un valor aproximat de 5.600,000 pessetes. De cop y volta, als tres mesos del Congrés ferroviari, la Companyía, sacrificant potser una mica al accionista, els concedeix millores per 5.000,000. Aixís se comprèn el següent telegrama del senyor Ribalta, que tanca virtuosament la etapa vaguista y fa renèixer la tranquilitat:

«Eduardo Maristany, director M. Z. A.—Madrid.

Experimento viva satisfacción poder testimoniar nuestro director agradecimiento empleados todos, acuerdos aprobados iniciativa vuecencia.

Rogaría, si no ofendiese, interpusiese eficacísima y valiosa influencia para el pago días huelga, gustosos trabajamos horas extraordinarias exi a aglomeración tráfico.—Ribalta.»

***

Sabem que la Companyía del Nort està a punt de concedir millores per l'estil y que totes les demés companyíes, a mida de ses forces, van a fer lo mateix.

Tot això ho hauríen conseguit també'ls obrers sense la vaga, que tants perjudicis ha costat a tothom.

Una circular

Als socis de la Unió Ferroviaria els va ser enviada la següent circular:

«Tengo la satisfacción de comunicar a los asociados que en el día de ayer celebré una entrevista con el diputado a Cortes don Francisco Cambó, el que me autorizó para hacer público que el Consejo de Administración acordó el aumento de sueldo, mejora de retiro, la substitución de las economías por el recorrido en el personal de tracción, disminución de las horas de jornada y otras mejoras que muy en breve se harán públicas oficialment, quizá mañana.

Ruego a los delegados dén a esta circular la publicidad debida.

Barcelona, 21 de octubre de 1912.—El presidente, Pedro Ribalta.»

Telegrama den Sedó y Calvet

En el Foment del Treball Nacional se rebé ans d'ahir el següent telegrama dels senyors Sedó y Calvet, que's troben a Madrid:

«Gobierno acaba comunicarnos que Consejo Madrid, Zaragoza, Alicante ha acordado en consejo de hoy destinar para mejorar condición obreros cinco millones de pesetas para toda la Red proponiéndose para años sucesivos elevar hasta seis millones.»

Cambi de telegrames

En la Secció Catalana s'ha rebut els següents telegrames:

«Madrid.—Barcelona.—Pedro Ribalta.—Unión Ferroviaria.—Gobierno acaba comunicarnos que Consejo M. Z. A. ha acordado en consejo de hoy destinar para mejorar condición obreros cinco millones para toda la Red, proponiéndose elevar para años sucesivos hasta seis millones.—Sedó, Calvet.»

Ribalta.—Unión Ferroviaria.—Complázcome comunicarle compañía acordó cinco millones aumento, que llegará a seis para años sucesivos.—Portela.»

En nom de la Secció Catalana s'ha circulat els següents telegrames:

«Sedó-Calvet.—Hotel París.—Madrid.—Agradezco vivamente nombre propio y entidad telefonema, impresión grata. Intereso gestiones cobro días huelga, digno remate pacificación ánimos.—Ribalta.»

«Manuel Portela.—Madrid.—Agradezco vivamente nombre propio y entidad telefonema impresión grata. Intereso gestiones cobro días huelga, digno remate pacificación ánimos.—Ribalta.»

(PER TELEFON)

Cambi d'impresions

Madrid, 22, 2 tarda.

Els senyors Calvet y Sedó han visitat al ministre de Foment pera cambiar impresions sobre'ls projectes ferroviaris.

Lo que diu en Canalejas

El senyor Canalejas no ha facilitat avuy cap noticia als periodistes.

La conversa ha sigut més bé un discreteig ab els reporters sobre la impresió que havía produit el discurs del senyor Maura.

Ab tot, mereix ferse pública la opinió que al president li ha merescut el judici que'l senyor Iglesias ha fet del discurs del senyor Maura.

Al dir un periodista que'l quefe dels socialistes opinava que don Antoni Maura defensava el dret a la vaga, però mantenint tots els demés procediments legals que limiten aquell dret y ferho ab mà férrea quan els obrers intenten portarho a la pràctica, el senyor Canalejas ha replicat:

—¡Es ben clar!

Després el quefe del Govern ens ha dit que reb telegrames d'obrers expressantli el bon efecte que ha produit l'acort de la companyía de M. S. A. d'aumentar en cinch milions els sous del personal.

—Això—ha afegit el senyor Canalejas—no son lleys ni paraules; son fets.

El Govern té'l propòsit de que torni aviat la normalitat que va alterar la vaga ferroviaria, y al efecte no tardaràn en dictarse les disposicions necessaries pera que'ls reservistes ferroviaris siguin novament llicenciats.

La Cambra Industrial

Madrid 22, 4'15 tarda.

La Cambra Industrial ha cambiat impresions sobre'l projecte de lley relatiu a la intervenció de l'Estat en les relacions de les empreses ferroviaries ab els seus agents, acordant solicitar que la Cambra tingui representació en el tribunal arbitral que's proposa, per ser una de les missions d'aquests organismes l'intervindre en els conflictes que puguin surgir entre'l capital y el treball y afectar molt directament als seus representats la regularisació dels serveys de ferrocarrils com a base essencial de la bona marxa de la industria.

Les esmenes den Morote

Madrid, 23, 12'30 matinada.

El senyor Morote ha presentat al projecte ferroviari les següents esmenes, que firmen també'ls senyors Burell, general Barrasa, Morote (don Joseph), Manzano, Argente y López Ballesteros:

L'article primer quedarà redactat en aquesta forma:

«Article primer Tot conflicti que se susciti entre les companyíes de ferrocarrils y els seus obrers o empleats se sotmetrà previament a la declaració de vaga tu les prescripcions y als plaços de conciliació y arbitratge que determina la present lley.»

L'article primer del projecte passarà a ser segón, si s'admèt l'esmena anterior, y quedarà redactat de la següent manera:

«Article segón. Dintre del plaç d'un mes, comptant desde la data de la promulgació d'aquesta lley, les companyíes concessionaries de ferrocarrils presentaràn en el ministeri de Foment els reglaments relatius a l'ingrés, ascens, regisme de disciplina y separació, aplicables a les diverses classes y categoríes del personal ferroviari, aixís com els estatuts y reglaments de les seves caixes de pensions.

Dins del mateix plaç presentarà també'ls estatuts que regulen la relació jurídica, o sigui'l contracte del treball, enrte les companyíes y les diverses classes de personal al seu servey.

En el contracte de treball se fixaràn necessariament el salari mínim y la jornada màxima, determinantla gradualment fins alcansar la de nou hores y l'inamovilitat condicionada.

Pera regular aquestes tres materies essencials del contracte de treball, podrà acudirse a comissions mixtes de patrons y obrers, que proposaràn, segons les circunstancies y la xarxa ferroviaria de la la qual se tracti, lo que procedeixi, deixant la definitiva resolució al tribunal arbitral.

Podràn les companyíes acompanyar als seus estatuts y reglaments, memories justificatives dels sistemes adptats en aquelles per les mateixes pera regular els drets y obligacions del personal.»

L'article 12, que serà 13, d'admetres les anteriors esmenes, diu aixís:

«Article 13. Formaràn el tribunal arbitral, encarregat de resoldre y fallar les diferencies colectives relatives als interessos professionals dels empleats de ferrocarrils que no haguessin pogut resoldre les Juntes de conciliació de que parlen els articles anteriors, l'enginyer quefe de la divisió de ferrocarrils a qui pertany la linia o companyía ahont hagués sorgit la qüestió sotmesa al tribunal arbitral, un diputat y un senador, elegits directament per les Cambres al començament de cada llegislatura, dos obrers associats, no dependents a la Federació de ferroviaris, dos individus designats entre sos vocals per l'Institut de Reformes Socials dels quals un haurà de ser dels que tinguin la representació de la classe obrera y l'altre, de la patronal; el degà del Colegi d'Advocats de Madrid y el president del Institut de Reformes Socials, que presidirà'l tribunal.»

L'article 14, convertit en 15, dirà aixís:

«Article 15. La memoria, els documents y antecedents anexes a la mateixa seràn remesos al següent día, ab una comunicació subscrita pel president de la Junta de Conciliació, al senyor president del Institut de Reformes Socials, pera que aquest, valentse de les oficines auxiliars de la secció corresponent, convoqui'n pera dintre del tercer día als individuus del tribunal arbitral.

L'article 15, convertit en 16, diu aixís:

«Article 16. Reunit en la sala del plè del Institut de Reformes Socials en día y hora que son president hagués senyalat, llegits per un dels directors de secció que actuarà de secretari, els articles d'aquesta lley y del reglament referents a la formació y constitució del tribunal, el president el declararà constituit, y immediatament el secretari donarà lectura de la memoria de la Junta de Conciliació.

Els individuus del tribunal tindràn la facultat de demanar que se'ls entregui copia de la memoria, ab tots els antecedents, pera son estudi, en un plaç que no podrà excedir de cinch díes».

El segón paragraf del article 19, que passarà a ser 20, dirà aixís:

«En aquests casos podrà'l Govern penpendre'l laudo, fins a donar compte a les Corts si estessin tancades; però si, obertes aquestes, en el plaç de 30 sessions no's presentés cap solució pel Govern, entrarà en vigor el laudo».

Queden suprimits els articles 21, 23 y 24 d'aquest projecte de lley.

MÉS TELEGRAMES
Y TELEFONEMES
DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

De la Coruña

Madrid 22, 10 matí.

Coruña.—En la platja de Corzan jugaven uns noys, al sortir de la escola, seguint les ones.

Una d'elles ne cobrí tres y se'ls emportà mar endins.

El flequer Ricart Canalejo se tirà a salvarlos entre la espectació del públich.

Ne salvà dos els quals foren portats al hospital.

L'altre, anomenat Alfons García, va desaparèixer.

El flequer Canalejo ha realisat ja altres actes d'heroisme.

—Marxaren a la Havana y a Veracruz el vapor «Alfonso XIII», que recullí 341 passatgers, y l'alemany «Kronpenziline» que prengué 786.

També marxà a l'Argentina el vapor anglès «Juan Charo Heredia» ab 680 emigrants.

Aumenta la emigració.

Arriben trens de totes les regions atapaits d'emigrants.

La Junta d'Emigració treballa incessantment.

Desgracia

Madrid, 22, 2 tarda.

A causa d'un temporal molt fort els obrers del Musel estaven recullint la grúa pera evitar que se la emportés el mar.

Una onada enorme'ls ha arrastrat.

Han sortit embarcacions poguent recullir a la majoría d'ells y el cadàvre d'ún.

Ne falten tres que s'han ofegat.

França y Espanya

Pels treballs que'l Govern realitza pera donar fí a les negociacions franh-espanyoles se nota que aquestes acabaràn molt aviat.

Prova d'això que anit, acabada la sessió del Congrés, marxaren al ministeri de Santa Creu els ministres de Guerra y Estat, conferenciant extensament.

Sens dubte s'ocuparen de la delimitació dels terrenys y determinar ab noms iguals els rius y monts pera veure'ls que afecten a França y a Espanya.

Aquest matí ha tornat a conferenciar el senyor García Prieto ab el senyor Geoffray detingudament.

Al sortir de la conferencia han guardat abdós absoluta reserva.

Els enginyers industrials

Madrid 22, 4'15 tarda.

En la visita que han fet al ministre de Foment els senyors Sedó y Calvet, han tractat de les reclamacions dels alumnes de les Escoles d'Enginyers Industrials.

El senyor Villanueva els ha ofert resoldre en el terme de 15 díes, a qual efecte ha demanat antecedents als demés ministeris, pera especificar les funcions y drets dels enginyers industrials.

La Cambra Industrial

Madrid, 22, 4 tarda.

La Cambra Industrial de Madrid, en reunió celebrada ahir va tractar del projecte del ministre d'Hisenda sobre el recàrrech de la quota de contribució industrial, acordant empendre una acció colectiva contra el mateix, en unió de la Cambra de Comers de Valencia que la va iniciar y de les demés corporacions a les quals afecta.

S'ocupà del projecte de l'alcalde de Madrid referent al restabliment del repartiment general o substitució dels consums, y va acordar oposar-s'hi en unió de la Cambra de Comerç, Circol Mercantil, Cambra de la Propietat Urbana, y remetre a les esmentades entitats pera son estudi y adhesió l'escrit que al efecte ha redactat la comissió d'Hisenda y que aprovaren per unanimitat el plan.

Quedà aprovada la instancia que sobre establiments de banchs extrangers s'elevà al ministre d'Hisenda.

Se donà compte del informe donat per la Cambra al Institut de Reformes Socials sobre la suspensió del treball nocturn en les fleques.

Respecte a la proposició presentada al Ajuntament pera un premi als denunciadors de pà per falta de pès, s'acordà esperar la resolució que adopti el Municipi, ja que encara's troba en período d'estudi.

La U. F. N. R. y la Conjunció

Madrid, 22, 9'15 nit.

El diputat don Lluis de Zulueta, en vista de que dels quatre representants de la U. F. N. R. en el Comitè de la Conjunció, un, el senyor Vallés y Ribot, ha mort, y dos, els senyors don Joseph Zulueta y don Joaquim Salvatella, han dimitit, creu que'l partit deu renovar sa representació en el Comitè y ha telegrafiat renunciant també el seu càrrech en aquest Comitè, pera que'ls organismes directors de la U. F. N. R. puguin procedir ab major llibertat a la nova elecció dels seus delegats en el Comitè de la Conjunció Republicana Socialista.

Lo que diu en Sánchez Toca

El senyor Sànchez de Toca, que ha estat avuy al Palau a donar el pèsam al Rey, ha parlat a la sortida ab els periodistes sobre'ls assumptes polítichs de actualitat.

Respecte al projecte ferroviari, ha declarat que sembla que's vulgui deixar el projecte extramurs y això no pot ser, com no pot admetres la vaga en els serveys públichs.

Referint se al discurs del senyor Maura, ha dit que aquest estigué carregat de rahó.

Respecte al projecte de Mancomunitats ha dit que pararà al arribar al Senat, y que'ls catalanistes haurán de conformarse resolvent el plet entre ells mateixos.

De la presidencia del Senat ha dit. — Crech que's declararà seu vacant. Hi hà molts bisbes aussiliars.

Els fiscals substituts

S'ha remès al ministre de Gracia y Justicia l'informe favorable de la Sala de Govern del Tribunal Suprem sobre l'ingrés en la carrera judicial, ab la categoría que determina la Lley orgànica, dels fiscals substituts de les Audiencies.

La comissió permanent no cessa en sos treballs y el ministre de Gracia y Justicia, se creu que no tardarà en dictar una dispsoició legal que satisfassi, d'acort ab l'informe del Suprem, les aspiracions dels fiscals substituts.

El monument a Menéndez Pelayo

L'Estat encapsalaràà ab 50.000 pessetes la suscripció pera'l monument que s'ha d'erigir a don Marcelí Menéndez Pelayo.

El Canfranc

Madrid, 23, 12'30 matinada.

El ministre de Foment no marxarà a Canfranc fins que se comenci la circulació de trens en que's verificarà l'inauguració oficial y no'l diumenge, com se creya, sinó l'any que vé.

Al acte del diumenge vinent sols hi concorreràn les autoritats locals.

Denuncia

Ha sigut denunciada «España Libre» d'anit, per la publicació d'un article titulat «El caso de Villanueva».

Placa commemorativa

El representant d'Espanya al Panamà ha comunicat al ministre d'Estat que envia 2.500 pessetes pera que's coloqui a Cadiz una placa sobre marbre, ab la següent inscripció: «L'Assamblea Nacional de Panamà dedica aquest homenatge a Joseph Joaquim Ortiz, panameny, diputat per les provincies del Istme a les Corts Constitucionals de Cadiz, 1812.-1912.»

Les joventuts socialistes

A la Casa del Poble s'ha celebrat la sessió preparatoria del tercer Congrés de Juevntuts Socialistes.

Ha presidit en Mancebo, qui ha saludat a les Juventuts d'Espanya y ha exposat la tasca feconda de la Joventut Socialista Madrilenya.

Ha proposat la designació d'una comissió y una sub-comissió que revisi les actes.

S'acorda que hi hagi dues sessions diaries, una a les deu del matí y altra a les nou del vespre.

S'ha elegit nova mesa nomenant president a Mariàn García Cortés y secretaris a Arroyo y Lamoneda.

Se llegeixen varis telegrames d'adhesió.

Comité Nacional

A la Casa del Poble s'ha votat la següent candidatura pera formar el Comitè Nacional del partit obrer espanyol:

Vis-president, Francisco Mora Mendez; secretari, Daniel Auguiano; tresorer, Felip Peña Cruz; vis-tresorer, Eduart Alvarez; vocal primer, Joseph Maeso; vocal segón, Joan Ortiz Such; y vocal tercer, Pau Cervera.

Comissió rovisora del Comitè Nacional, Desideri Tavera, Manuel Varela y Ferràn Blazquez.

Seguirà com a president en Pau Iglesias.

Desfalch important

Orense. — S'ignora el parader del arrendatari de contribucions d'aquesta provincia, Daniel Marcos Olmos, acusat d'un desfalch d'un milió de pessetes.

Se l'ha emplassat per Edicte publicat en el Butlletí oficial pera que compareixi en el terme de 10 dies davant de la Sala primera del Tribunal de Comptes.

També s'ha emplassat a l'hereu de Joseph Riva, Lluis Figueroa, al tresorer, al oficial de tresorería y a vuit funcionaris de l'Intervenció d'Hisenda.

Religioses

—Iglesia de Nostra Senyora del Bonsuccés. — Avuy, a les sis de la tarda, la Congregació de la Bona Mort practicarà els seus espirituals exercicis ab Exposició de S. D. M. y sermó per un Rvnt. P. dominich.

Anuncis oficials

Han sigut declarats a la «ZURICH» Companyía General de Segurs contra'ls Accidents y la Responsabilitat Civil, domiciliada a Zurich (Suïça), Oficines an aquesta, Princesa, 61, principal, durant el passat mes de setembre, 12.660 casos d'accidents. Autorisat per la Comissaría general de Segurs en 23 de setembre de 1909.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 22 octubre 1912

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2on Tel.	3er Tel.	Tanca
Disponible .	6'07	0'00	6'10	0'00	0'00
Futurs					
Setbre-Othre.	5'83	0'00	0'00	0'00	5'94
Othre.-Nbre..	5'83	5'84	5'84	5'90	5'92
Nbre.-Dbre..	5'77	0'00	0'00	0'00	5'85
Dbre.-Janer.	5'77	5'79	0'00	5'82	5'85
Janer-Febrer	5'79	5'81	5'81	5'84	5'87
Febrer-Mars.	5'80	0'00	0'00	0'00	5'88
Mars-Abril .	5'82	5'84	5'84	5'87	5'89
Abril-Maig .	5'83	0'00	0'00	0'00	5'90
Maig-Juny .	5'84	5'86	0'00	5'89	5'91
Juny-Juliol.	5'84	0'00	0'00	0'00	5'91
Juliol-Agost.	5'84	0'00	0'00	0'00	5'91

Liverpool.—Vendes: 10.000 bales contra 8.000 l'any anterior.

JUMEL	Tanca anterior	Obertura	Tanca
Novembre. . . .	9'03	N.	9'11
Janer	8'62	N.	9'06

ALEXANDRIA	Apertura ahir	Apertura avuy
Futurs		
Novembre. . . .	16'21	16'14
Janer	16 24	16'20

NOVA YORK	Tanca ahir	Apertura	2on Tel.	Tanca
Disponible. .	10'90	—'—	—'—	10'90
Futurs				
Octubre. . .	10'20	—'—	10'30	10'30
Novembre. .	10'20	N.	—'—	10'30
Desembre . .	10'40	10'48	10'54	10'51
Janer . . .	10'40	10'52	10'55	10'53
Mars. . . .	10'60	10'69	10'74	10'69
Maig. . . .	10'65	—'—	—'—	10'73
Juliol . . .	10'71	—'—	—'—	10'78
Agost. . . .	10'68	—'—	—'—	10'73

NOVA ORLEANS	Tanca ahir	Apertura	2on Tel.	Tanca
Disponible. .	10 3|4	—'—	—'—	10 3|4
Futurs				
Octubre. . .	10'73	N.	10'86	10'83
Novembre. .	10'63	—'—	—'—	10'71
Desembre. .	10'65	10'74	10'78	10'74
Janer . . .	10'69	10'78	10'81	10'76
Mars. . . .	10'85	10'95	10'97	10'92
Maig. . . .	10'96	—'—	—'—	11'03
Juliol . . .	11'06	—'—	—'—	11'13

Arribades als ports dels EE. UU. 103.000 bales en 1 dia contra 110.000 l'any anterior.

NOTICIES
DE BARCELONA

Dinámica atmosfèrica

El temps pera avuy a l'Europa central y meridional.

Dilluns plogué en tota la Europa central, arribant les plujes a la regió cantàbrica espanyola, Rosselló y Mediterrani superior.

Ahir hi havía una borrasca al nort de França ab un segment ciclònich al golf de Gasconya y un altre al de Gènova, per quina acció bufaven la ponentada y mestral a Catalunya, desde les primeres hores de la matinada. La mar era grossa desde'l Canal de la Manxa fins a Portugal, y desde'l golf de Lyó fins a les aigües de Mallorca hont s'estava formant un segment ciclònich que donarà avuy plujades y ones grans en tot el Mediterrani inferior.

Avuy persistirà'l regisme atemporalat del Cantàbrich cap a França y en tot el Mediterrani. El Nort d'Espanya quedarà dintre de la tempesta del Cantàbrich, y tota la vessant espanyola del Mediterrani dintre de la del mateix, però sense cap importancia per la pluja. En el nort y orient continental el temps ja serà sense plujes.

D. PUIG.

Ahir el dia aparegué ab el cel emboirat y regnant durant bones estones un vent torça desagradable.

A les primeres hores de la tarda el cel se va desembraçar un xich, brillant el sol ab tots els seus esplendors.

La temperatura va ser un xich més baixa que de costum.

La Secció de Geología y Geografía física del Centro Excursionista de Catalunya, anuncia pera'l diumenge una excursió a Capellades y Vilanova del Camí, pera visitar les coves prehistòriques del Capelló y els jaciments cocènichs d'aquella comarca.

Hora de sortida: les 4'42 del baixador del passeig de Gracia.

Una comissió de l'Assamblea Escolar va visitar ahir al senyor governador, ab objecte de ferli entrega del programa de l'Assamblea y invitarlo als distints actes que ab dit motiu se celebren.

L'Academia y Laboratori de Ciencies Mèdiques de Catalunya celebrarà sessió, avuy, dimecres, a dos quarts de dèu de la nit. Parlaràn els doctors Clotet y Carrasco sobre «Mutisme higèrich y sugestió hynsòtica», y el doctor Formiguera sobre «Un cas de mole hidatídica. Presentació de pessa. Orientacions terapèuticas».

En el concert-examen de fi del curs 1911-1912 que l'Academia de música de la Casa P. de Caritat celebrará el 27 del present, hi pendràn part els alumnes de les classes de solfeig, instruments de corda y de vent, baix la direcció del mestre Eusebi Guiteras.

—Vins marca Clariana. R.ª Catalunya 95.

La Junta de Senyores del Patronat pera noyes forasteres que presideix la senyora marquesa de Castelldosrius y de la qual es secretaria donya Josepha P. de Zamora, ha organisat pera avuy, dimecres, a dos quarts d'onze, en la capella del Santíssim Sagrament d'aquesta Catedral, uns funerals pera l'eterm descans de l'ánima de la infanta donya Maria Teresa.

Al solemne acte hi han sigut invitades les autoritats.

— El «Crédito Mobiliario Agrícola de España», participa que en el sorteig del premi de 100 ptes. que se celebrà el dia 20, va correspondre a la llibreta 1.282, de Barcelona.

Presidida pel seu concitlar reverend doctor don Ildefons Gatell y per la presidenta senyoreta Monserdà de Macià, se celebrarà el pròxim dilluns, día 28, a dos quarts de cinch de la tarda, en els claustres superiors de la parroquia de Santa Agna, la Junta reglamentaria trimestral de Dames protectores del Patronat pera les obreres de l'aguila. En dita Junta, a més de donar compte del estat de la Obra, se tractarà dels acorts necessaris pera la pròxima Exposició de les robes confeccionades per les obreres, sense feina, durant la calma del present estiu.

— La lotería pera'ls artrítichs es sens dubte la «Piperazina» Dr. Grau, puix sense gran reembors els lliura de malalties tan molestes com l'artritisme, ciática, gota, arenillas, mal de pedra, reuma, còlichs nefrítichs, neuralgies, etc.

El nou sacerdot mossen Jaume Güell y Fortamy, celebrarà, ajudant Deu, sa primera Missa, demà, dijous, dia 24, a les deu del matí, en la iglesia de la Reyal Congregació de Nostra Senyora de la Esperança, cantantse la Missa pontifical den Perosi per la Capella del Pí, baix la direcció del mestre reverent Masvidal. Seràn padrins don Manuel Ribas y Perdigó y sa esposa donya Carme Casas y Güell. Enaltirà les glories del sacerdot el doctor Joseph Mestres, Pbre.

La Secció d'urbanisacions de la Cambra Oficial de la Propietat Urbana se reunirà en el local de la Cambra (Escudellers, 5 y 7), avuy, dimecres, a les cinch de la tarda, baix la presidencia de don Antoni Prim, pera'l nomenament de les subcomissions de districte al objecte de que's promogui, respectivament, en cada ún dels deu districtes d'aquesta ciutat, l'estudi de les millores urbanes necessaries y les proposin a la Junta de la Secció.

A dit acte podràn assistir tots els propietaris socis de la Cambra, encara que no rebin especial invitació.

Els Moços d'Esquadra de Sant Pere de Ribes han denunciat a un pastor per invadir propietats agenes.

Lo mateix han fet els de Piera.

Els de Castellar han denunciat a un home per moure escàndol a la vía pública.

Davant de la estació de França un tranvía de circunvalació y un cotxe varen topar, resultant el cotxer ab una contusió d'importancia al cap.

Va ser curat al dispensari del passeig de Colón.

Dos lladregots van robar ahir matí 12 duros que hi havía al kiosko de diaris de la plaça d'Urquinaona, tocant al carrer den Fontanella.

Donada la veu d'alarma, un dels lladres va ser agafat per un urbà y l'altra va lograr fugir.

El detingut, que es un quinzenaire de professió, ha sigut portat a la delegació.

— Pastilles Laxants Prats
Purgant suau. Evita congestions fetges.

A la matinada, prop del pont de la Secció Marítima, un tren de maniobres va agafar al enganxador Nicasi Gonzalez, de 27 anys, y'l va deixar mort.

— Calefaccions centrals per aigua calenta, vapor y aire, nombroses referencies. «PRECKLER». Ronda de la Universitat, número 14.

La Junta local de Reformes Socials se reuneix sovint pera dedicarse ab preferencia al despatx de gran número d'expedients sobre infraccions del descans dominical, que li remeten els tinents alcaldes després de celebrat l'oportú judici verbal a que han sigut convocats els denunciants y denunciats.

La tasca de la expressada Junta no consistex en imposar multes o fallar els expedients, com equivocadament se ha cregut per alguns, sinó que està limitada a emetre en cada expedient el seu informe, com determina l'article 26 del Reglament; essent per lo tant de exclusiva competencia de les tinences per delegació especial del alcalde, dictar el corresponent fallo.

Els fallos, ja imposant multes o absolvent als denunciats, poden els tinents d'alcalde dictarlos, segons entenguin millor, en conformitat o en discrepancia ab els informes de la Junta.

Ab el ràpit d'ahir al matí va sortir cap a Madrid, pera prendre part en les tasques del Congrés internacional de turisme, el nostre bon amich y company don Francesch Puig y Alfonso. Porta en el mateix la representació de la Societat d'Atracció de forasters, la de la Econòmica Barcelonesa d'Amichs del País y la del Ajuntament de Barcelona.

Ab el mateix objecte hi va marxar també el nostre benvolgut amich don Manuel Folch y Torres, secretari de l'Atracció de Forasters.

BARCELONETA. — En el Centre de Nostra Senyora de Montserrat, de la Barceloneta (Sevilla, 53 y 55, según), s'han inaugurat les classes d'ensenyança primaria y elemental pera obrers, que's dona cada día, de vuit a nou del vespre, y la de dibuix artístich y industrial, els dimars, dimecres y divendres, a les mateixes hores.

Pròximament començarà un curs de nocions de Taquigrafía, que's donaràn els dimars y dijous, de dos quarts de deu a les deu.

DE FORA

—Banyoles.—Hem rebut elegantment imprès en català el programa de la festa major:

Día 23 d'octubre.—Tritlleig de campanes. Almoina als pobres. Ball de passada ab els gegants, cap-grossos y cavallins. Completes. Lluminaries. Inauguració de la fira. Sardanes a les places.

Día 24.—Aubada. Ofici solemnial a la iglesia del Monastir. Sardanes llargues a la plaça per les cobles «La Principal», de La Bisbal; «Els Juncans», de Banyoles; «Els Cendres», de Granollers; «Els Montgrins», de Torroella; «La Nova Armonía», de La Bisbal. Concerts als casinos. Completa. Professó general. Lluminaries. Bombes aeries. Teatres. Cines. Serenades. Vetllada literaria-musical. Balls de sala.

Día 25.—Tronada. Diana. Ofici solemnial a Sant Esteve. Concurs de sardanistes ab premis de 40 pessetes y 15 pessetes. Sardanes pera les criatures. Concurs infantil. Cós de cintes ab cèrcols pera'ls noys ab premis. Concerts. Sardanes. Lluminaries. Ball de cavalins y cap-grossos. Teatres. Cines. Ball de sala y sardanes.

Día 26.—Dianes. Cucanyes. Sardanes llargues. Concerts. Lluminaries. Ball de gentilesa ab assistencia de les autoritats, carrers adornats y ab lluminaria elèctrica y a la veneciana. Balls de sala.

Día 27.—Repartiment de premis a les criatures de les escoles municipals. Tornaboda general y sardanes. Exposició permanent de piscicultura en el Laboratori Ictiogènich.

VICHY-ETAT

Les millors aigües alcalines **Vichy-Hôpital** (estómach), **Vichy Célestins** (ronyons), **Vichy Grande-Grille** (fetge). Insustituibles. Refúsis tota imitació.

— En els trens y els tranvíes s'adopta la lámpara **EGMAR**, irrompible per sa gran resistencia.

— La millor demostració del èxit del xanclo marca «Boston (Bay State Rubber Cº», es l'aument de producció; en 1853 produía ab 100 obrers 600 parells diaris; avuy emplea 4,000 operaris y sa producció es de 60,000 parells al día. Villa de Parà, Fernando, 32.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Sol y Fills

Barcelona 22 octubre.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	83'97	83'93	83'90 p
Ac. F-C. N. Espanya fi mes	96'35	95'45	95'45 o
Ac. F-C. Alacant fi mes	91'30	90'05	90'55 d
Ac. F.-C. Orense fi de mes	24'40	»	24'40 p
Ac. F-C. Andalusos fi mes	62'70	»	62'70 d

Premi del or
(Preus de compra)

Alfons	5'80	per 100
Isabel	5'80	»
Unces y mitges unces	5'80	»
Quarts d'unca	5'30	»
Octaus y 1-16 d'unca	3'80	»
Francha	6'	»
Lliures	26'58	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA
A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y pinces banc. 8 d. v. 0'30 % dany
Londres 90 dies . . . . . 25'37 d.
» vech. . . . . 26'37 p.
París xech . . . . . 5'45 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi de mes				
» » ctat. s. A.	86'15	86'20	»	»
» » » s. B.	84'80	84'85	»	»
» » » s. C.	84'75	84'60	»	»
» » » s. E.	84'20	84'25	»	»
» » » G y H.	87'25	87'	»	»
Amort. 5 % fide mes				
» » ctat. s. A.	102'10	102'15	»	»
» » » s. B.	102'10	102'15	»	»
» » » s. C.	102'	102'05	»	»
» » » s. D	101'90	»	»	»
» » » s. E.	101'65	»	»	»
Tit. Dte. Mn. 1903-04-05.	95'12		»	»
Tit. Dte. Mn. 1906 (4½ %)	95'50	95'37	95'25	95'50
» » » 1907 (4½ %)	»	»	95'25	95'55
» » » 1910—D.	»	»	91'25	94'75
» » » 1912—V.	»	»	94'50	94'
» » » Refo.ª 1906	94'50	»	94'25	94'50
Tit. Dte. Mn. de Sarria	»	»	99'25	99'75
Emp. Dip. Prov. (4½ %)	»	»	102'75	103'25
Port Melilla-Chafar. (6 %)	»	»	105'75	106'25

Obligacions comptat

Canvis anterior.		QUEDA Diner	Paper
94'25	» esp. Alm. V.ª y Tar. (4 %)	94'25	94'50
94'	» Osca a Fr.ª y altr. llnies.	94'	94'50
81'	y minas St. Joan Abad. gar. N.	80'75	81'25
56'25	Tar. a Barña. y Fran. (2½ %)	56'15	56'35
103'75	Mad. Bar. Alac. Ar. s. A. (5 %)	103'60	104'
100'50	» » » » s. B. (4½ %)	99'75	100'25
94'25	» » » » s. C. (4 %)	94'	94'25
93'50	» » » » s. D. (4 %)	»	»
53'50	F-C. Reus a Roda) 3¾ %)	53'50	54'
61'75	Alm. Val. y Tar. no adheridas	»	»
77'25	» » » adheridas	77'25	77'50
49'	Med. Zam. Or. Vigo, 1880.	49'	49'50
78'50	» » » » prio.-s. G-H	78'50	79'
102'	Mds. Các. Portugal. s. 1.º (5 %)	102'	102'25
95'75	» » » s. 2.º (4 %)	»	»
98'75	Olot a Girona—1 al 5000. (4 %)	»	»
97'	C.ª General de Tranvías (4 %)	97'	97'50
95'	C.ª Tranv. St. Andreu y ext.	95'25	95'75
102'	C.ª Barcelonesa d'Elect. (5 %)	102'	102'50
91'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. (4 %)	91'50	92'
93'75	C.ª Trasatlántica (4 %)	93'75	94'25
80'75	Canal d'Urgell—1 al 20000	80'50	81'
81'	Stat. Grl. Aigües Barña. (3 %)	»	»
93'	» » » » (4 %)	93'	93'50
100'75	C.ª Gral. Tabacos Filipinas	100'75	101'25
89'50	C.ª Asfalts Asland—1 al 400.	»	»
93'75	» » » preferents	93'75	94'25
101'25	Port Tarragona, Serie A. (5 %)	101'25	102'25
93'25	Com. Regants Ebre. Bn. pref.	93'	93'50
103'50	Societat Catalana Alum. Gas.	103'50	104'
97'25	F. d'Obres y Constr., no hip.	97'25	97'75
99'	C.ª Cotxes y Automòvils (5 %)	99'	99'50
99'50	Siemens Schuckert, Ind. Elec.	99'50	100'
101'75	Stat. Valenciana d'Elec. (5 %)	101'75	102'25
91'	Navegació y Industria (4 %)	91'	91'50
96'75	Stat. «Carbones de Berga»...	96'75	97'25

Accions comptat

102'	C.ª Penin. Teléfons, pref.	102'	102'50

Accions fi mes

24'25	F.-C. M.ª Z.ª Orense V.ª	24'50	24'60
63'30	Ferrocarrils Andalusos	63'30	63'90
470'75	F.-C. Nort d'Espanya	477'75	478'
455'75	F.-C. Madrid Saragossa Alac.	451'75	452'

Borsa de Madrid
Tanca Oficial

Telegrama de les 3'46.

4 per 100 Interior comptat	84'05
4 per 100 » fi mes	84'01
Amortisable 5 per 100	101'75
Banch d'Espanya	450'
Arrendataria de tabachs	288'50
Societat general Sucrera.—Obligacions	»
» » » Acc. preferides	42'50
» » » Acc. ordinaries	»
Franchs	109'75
Lliures	29'83
Banch Espanyol Río Plata	463'75

Darrera hora

Telegrama de les 3'41.

4 per 100 Interior fi mes	84'01
4 per 100 » fi próxim	»

Borsa de París

Telegrama de les 3'10

Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	447'
Accions Ferro-carril d'Alacant	423'
Accions Ferro-carrils Andalusos	296'

Cambis de la tarda
A dos quarts de sis

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	83'95	»	83'95 p
Ac. F-C. N. Espanya fi mes	95'55	»	95'50 d
Ac. F.-C. Alacant fi mes	90'30	»	90'30 p
Ac. F-C. Andalusos fi mes	»	»	63'25 p

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York
Cotisació de Londres:

Accions Ferro-carril Atchison	111'37
» » Baltimore	109'50
» » Chesapeake	84'
» » Union Pacific	175'05
» » Misouri Kansas	29'25
Trust del Acer	79'

Borsa de Londres

Londres, 21.

Consolidat anglès 2 ½ per 100	73'25
Uruguay 3½ per 100	71'75
Renda japonesa 4 per 100	82'12
Renda russa 5 per 100	139'12
Venezuela 3 per 100	38'25
Colombia 3 per 100	48'12
Sant Salvador 5 per 100	96'
Nicaragua	88'50

Cambis facilitats per la Banca Arnús

Borsa d'Anvers

Cédules Argentines. Serie K. 5 %	41'35
» » » L. 6 %	43'05
» » noves 6 %	42'55

Les sessions d'ahir

Al matí el Borsí tanca: Interior 83'80 p., Norts 95'45 ops., Alacants 90'05 d., Andalusos 62'70 d., y Orenses 24'40 paper.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinch an aquesta's pert: 0'12 d'Interior, 0'60 de Norts, 0'85 d'Alacants y 0'40 d'Andalusos.

— De Madrid del Banch no se'ns envía cambi.

De Borsa, després, 83'92, 95, 84 enters y 84'05 ab 84, comptat. Plates 463, 463'50 y 464'25.

Aquí obre l'Interior a 83'91, fa 93, cau a 87, puja a 97 y tanca a 83'95 diner.

París envía: Exterior 91, Norts 448 y 447, Alacants 425 y 423, Andalusos 292, y Plates 437.

Aquí s'obre de Norts a 95'25, se fa 95'15 a l'altre extrem de «corros», se puja a 60, se cau a 30, se puja a 80 y se tanca ab diner a 95'55.

D'Alacants s'obre a 90'10, se fa 90'25, se cau a 90'05, se puja a 90'50 y se tanca ab operacions a 90'40.

Obren a 62'70 els Andalusos, pugen a 63'50 y tanquen a 63'20.

A 24'30 obren les Orenses, pugen a 60 y tanquen a 24'50.

Les Plates obren a 92'80, cauen a 50 y tanquen a 92'60.

Se cotisen de tanca: Municipis, comptat, 95'50.

Fanrchs y lliures 6'45 y 26'87.

Madrid segueix enviant: Plates 463'50, Interior 84'03.

— A les cinch el Borsí tanca: Interior 83'95 paper, Norts 95'50 diner, Alacants 90'30 paper y Andalusos 63'25 paper.

De la tanca del matí an aquesta se puja: 0'15 de Interior, 0'05 de Norts, 0'25 de Alacants y 0'55 de Andalusos.

Coneixem de Madrid: franchs 6'35, lliures 26'83, Plates 463'50 y darrer de Renda 84 enters.

París tanca: Exterior 91, Norts 447, Alacants 422, Andalusos 296 y Plates 437.

Es menys que dilluns: 0'40 d'Exterior, 5 franchs de Norts, 6 de Alacants, 2 de Andalusos y 1 de Plates.

La paritat ab franchs a 6'35 demostra que lestem sobre cambi: 0'43 de Norts, 0'55 de Alacants y 0'30 de Andalusos.

Les Plates surten a 92'94. A Borsa tancaven a 92'60.

Tanquen les Rendes a París, perdent: 0'20 la francesa, 89'42; 0'30 la Russa del 906, 103'40; 0'20 la del Brasil, 82'50 y 0'25 la Serbia, 70'95. La Turca millora 0'05, 78'10. La Russa del 909 no varía, 98.

Perden les mines: 23 franchs Rio Tinto, 1,823; 3 Mount Elliot, 184; 2 de Beërs, 489, y 2 Gold-fields, 89.

Rand-mines no varíen, 154.

Nacional Mexicà pert 1 franch, 137. No perden 2 els Fosfats, 438. Tanca com ahir, 447, l'Espanyol de Cuba.

Nostre comentari

Repetides voltes haviem dit, exposantnos a la impopularitat, y ja d'abans de la vaga, que'ls auments fabulosos de les recaudacions d'enguany restarien aixugats en sa major part o en sa totalitat pels auments dels presupostos de personal que's veurien precisades a fer les companyíes de ferrocarrils y que, per lo tant, no's podien esperar millores de cupó.

Això mateix, y ben categòricament, escribiem una volta més ara fà tot just quinze d'es, al ressenyar les sessions d'aquell dilluns, en que la Borsa va saludar ab alça fins a 102'50 de Norts y fins a 97'80 de Alacants la solució confosa de la vaga, que més era aplaçament que solució. Y ho deyem apreciant oposadament els optimismes borsàtils.

D'aquells cambis an els d'ahir, que la companyía del M. S. A. va notificar al ministre l'acort d'un destí de cinch milions de pessetes per millores de sous, hi van una pila d'enters y una atmòsfera ben cambiada.

En el nostre concepte, la situació de les accions es ara molt millor que uns díes enrera. Se trepitja terreny ferm, se parteix d'una base de càlcul, se va a la solució vera del «problema vaga» y se podría esperar serenament, pera completar la impresió, a conèixer les probables concessions que'l Govern fassi a les companyíes pera ajudarles en llur sacrifici.

Però a Borsa no se'ns amaga que suara ha estat ferit repetidament l'optimisme a ultransa, que la força alcista ha estat desmembrada y que s'ha creat una força baixista, afavorida y glorificada per l'èxit, que atemorisa els corros y fà constantment adeptes y seguidors.

Rebley.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu Inauguració'l día 6 del próxim novembre. — Continúa obert l'abono a 71 funcions.

Teatre Català ROMEA
Companyía Larra-Giménez-Abadía. — Avuy, dimecres, a dos quarts de deu. — Ultimes representacions de les dúes magníficas comédies del gran Benavente «La losa de los sueños» y

AMOR DE AMAR

Demà, dijous, tarda, a les quatre: «La Divina Providencia». Nit: «La Divina Providencia».—Divendres, estrena de la comedia en tres actes, den T. Bernard, traducció den J. J. Cadenas.

PETIT CAFÉ

Nota. — En la contaduría del teatre queda obert un nou abonament a dijous y a dimars de moda. Als senyors abonats se'ls hi reservaràn sos localitats fins el 25 del corrent.

TEATRE TÍVOLI. — Avuy, dimecres, tarda, a les cinch. Vermouth especial. Primer: Exit en aument (2 actes) «La Generala», ovacions a C. Ballo y P. Montoro. Segón: La sens igual

Raquel Meller

Nit, a un quart de deu. El millor programa de Barcelona. Primer: «La Cocina». Segón: Exit en aument (2 actes), «La Generala». Tercer: La millor cançonetista espanyola, la preferida del públich.

Raquel Meller

Demà, tarda, a dos quarts de quatre. Gran funció sensacional de moda. Primer: «La mujer divorciada». Segón: «La Generala». Tercer: Raquel Meller. — Dissapte, 26. Estrena del vaudeville-sarsuela en tres actes de Pau Parellada (Melitón González) «El Comisario Imperial».

Teatre Novetats Gran companyía cómich-dramática de **RICART CALVO**. Primera actriu: LOLA VELAZQUEZ. Avuy, dimecres, 3.ª funció Patronat de Catalunya pera la tiulia contra la tuberculosis. Nit, a dos quarts de deu. La grandiosa obra

Don Alvaro o la fuerza del sino

creació de Ricart Calvo. — Demà, funció a benefici del Monte Pío d'empleats dels tranvías. — Divendres y dies seghents, continuació de les representacions de la hermosa obra d'éxit gran «La cena de los Gardenales». — Se despatxa a comptaduría.

Teatre Nou Avuy, dimecres. A les quatre. Entrada, 10 centims. — Represa de la preciosa sarsuela «Amor Ciego», creació de Lluis Mir.—A les cinch. Entrada, 25 cents.

LA GENERALA

operata en dos actes pel novell tenor senyor Franch.—Nit, a dos quarts de deu.—Entrada, 35 cénts.—Primer: «El niño llorón», de ristra.—Segón: L'exit del día l'opereta en dos actes

LA GENERALA

triomf incomparable del tenor Marcel Rosal.—Demà, grandiós matinée.—Divendres, 25. Estrena de

Petit Café

que será presentada ab tota propietat, decorat nou de Vidal y Vidal y Brunet y Pous.—Se despatxa a comptaduría.

ELDORADO. — Teatre de Catalunya. — Companyía dramática espanyola de

Francisco A. de Villagómez

AVUY, DIMECRES
«Amor a oscuras» y estrena de la comedia en tres actes

AMOR VENDADO

ab assistencia del autor, l'eminent escriptor italiá, Salvatore Farina.—Demà, dijous: «Sangre gorda» y «Amor vendado».—Divendres: Estrena de «Petit café».

GRAN TEATRE ESPANYOL
(Sindicat d'Autors Dramàtichs Catalans)

Avuy, dimecres, a les nou: Funció d'Esquerra Catalana.—L'aplaudit drama en 3 actes

El campanar de Palma

y el sainet «El carro del vi» (1 acte)

Demà, dijous, a 2/4 de 4 tarde. — Funció 2.ª de la Cambra de Venedors de Mercats: «Foch-nou» y «El triomf de la carn». — Nit, a les nou. Tertulia Catalana: Estrena de la comedia en 4 actes, den Pous y Pagés.

Senyora ávia vol marit

Decorat nou den Maurici Vilomara.

Sala Mercè
GRAN CINEMATÓGRAF
Avuy, quatre rigoroses estrenes. Películes de totes les marques del mon.
Programa extraordinari
Grutes fantástiques
EL PALAU DE LA RIALLA

POLIORAMA
RAMBLA ESTUDIS, 9
Cinematógraf, atraccions, gran saló d'espectacles.
4 GRANS ATRACCIONS, 4
LES 5 MONGADORS
lo millor que ha vist al públich barceloní.
Grandiosa atracció:
PALMIRITA LOPEZ. — LES FONTSOLA.
Estrena de pelícoles a diari. — Grans novetats.

Saló Catalunya
Elegant y hermós Cine. — Escullit programa. Preciosos estrenos: «Revista Pathe», «Aventuras de D. Picoretes», «Junto al abismo». Extraordinari éxit de les magníficas cintes «Genios encontrados», «Misterios de Monte-Carlo», «Casamiento de Dolly», «La suegra de Wiley», «El boxeador Kelly», «Cómico amor» y altres.—Próximament altra important estrena Nordisk.—Dilluns, Moda, la película més notable produida fins el día y la de major metratge: «Los miserables», 1,500 metres, de Víctor Hugo.
NOTA: La funció del dissapte, 26, de 6 a 8 tarda, será d'abono a favor de la Beneficencia Escolar.

Turó Park
De deu matí a set tarde
Deports y Atraccions
Avuy, día de Moda, gran Concurs de Patinatge.
Entrada 25 cèntims.

LA RABASSADA
(NOVA DIRECCIÓ)
ATRACCIONS AMERICANES
Espléndit Park - Lloch incomparable
Restaurant hors-ligne en el Casino igual a los primeres casos del mon.
Dirección: FERAUDY
dels Casinos de Nice y Trouville.
CHEF de Cuina FRANCÈS diplomat
Aquest Restaurant está obert desde las 11.
DEJEUNERS - DINERS - SOUPERS
Hi há un altre Restaurant a preu fixe.
Servey de primer ordre. Salons particulars
Roboster renomenat. — Café Glacier
FIVE O'CLOC TEA
ORQUESTRA DE SENYORES
Tranvies cada 20 minuts. — Sortides de la Plassa de Catalunya.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertulia Catalana.—GRAN TEATRE ESPANYOL.—Sindicat d'Autors Dramàtichs Catalans.—Demà, dijous, 2.ª funció d'abonament: Estrena de la comedia en 4 actes, del celebrat dramaturch y novelista en J. Pous y Pagés.

Senyora ávia vol marit

Val per entrada y butaca, demánis al Magatzém d'óptica de Ferrán Arruga, Jaume I, 14 y a la Camiseria Bastida, Passeig Gracia (xanfrá Granvia).

Fenol Comeleran

Es el millor desinfectant, anti-epidémich, anti-hemorràgich, cauterisador y insecticida. El preservatiu más eficás del **Cólera, Febre groga, Tifus y Verola**

Cura desseguida les cremades, feridas, perellons, varises, sama, brians, picades, mossegades, mal de caixal, etc. Vegi els llibres que acompanya a cada ampolla. Se ven en totes les farmacies y drogueries. Dipósit Central: J. URIACH Y COMP.ª Moncada, 10

Avisos

LA SINDICATURA del Gremi de Venda de Teixits a la menuda, tarifa 1.ª, classe 4.ª bis, participa als seus agremiats que el repartiment general se trobará de manifest en el local de la «Lliga Comercial e Industrial», Rambla Estudis, n.º 12, pral., durant els dies 18, 19, 20, 21, 22 y 23 del corrent, y que el 24, en el mateix local y a les nou del matí, se celebrará la junta de agravis.—Els Síndichs.

Matrimoni jove s'ofereix pera masover o guardar torra, ab bones referencies. Raho: Conserjería del Banch Vitalici d'Espanya.

Vendes

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

MOBLES DE A. DIRAT
- Exposició permanent. -
DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, &
Especialitat en els d'estil anglés
Mendizábal, 28y 30, y St. Pau, 50, 52, 54

Automóvile-Landaulet 15 H. P.,
estat nou, ab tots sos accessoris, SE VEN. 229, Industria (entre Bailén y Pasg. S. Joan)

MOBILIARI
Se ven per assumptes de familia, son completament nous y elegants. Se donen a mitat de son valor. Girona, 56, pral. (aprop Diputació).
NOTA: No s'admeten drapaires.

Fàbrica de panyos
Novetats, ferreria, panes y panyeria pera senyora, de Valentí Soler. Tota els dies venda de tregas y capa de pega. Fernando, 52, y Avinyó, número 7, entresol.

Lloguers

Torra barata no té cap gravámen, té totes les comoditats, costat Avinguda Tibidabo. Se ven, Cabanas, 31, fundició. De nou a deu del matí.

Anuncis

Gelatina de Carn de Gallina
Aliment indispensable per persones delicades
Pel sec cristall, 2 ptas.
E. Marfuncia, Escudellers, 10

CORREUS D'AFRICA
Línia de Valencia
Sortides tots els dies, a les sis de la tarda y diumenges, a les dotze del mitgdia, a excepció dels dissaptes
Els vapors que presten servey están dotats de luxosas cambres de primera y segona classe. Espayosos locals pera'l passatge de tercera. Saló fumador. Saló de música. Quartos de bany. Llum eléctrica en tots els departaments. Estació radi-telegráfica a llarga distancia pera'l servey del públich.
Pera informes dirigirse a la consignataria, senyora VIUDA DE VICENS SANZ SELMA, Passeig Colon, núm. 1.

Semifijas y Locomóviles
de vapor recalentado.
Construcción original Wolf de 10 á 800 caballos.
La fuerza motriz más económica de la actualidad.
R. WOLF Magdeburg-Buckau
Delegación para España:
MADRID, Calle Velázquez 21
Oficina de Barcelona-Manel Crusat, Eng. Diputació, 29

Serveys de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA Y MEXICH
El día 25 de octubre, sortirà de Barcelona, el 26 de Valencia, el 28 de Málaga y el 30 de Cádiz, el vapor
Buenos Ayres
directament pera Nova York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.
LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA
El día 10 de novembre, sortirà de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga y el 15 de Cádiz, el vapor
Manuel Calvo
directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (facultativa), Habana, Puerto Limón y Colón, d'anant surtan els vapors el 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y càrrega pera Veracruz y Tampico ab trasbordo a l'Habana. Consignació ab ferrocarrils Finlandesos per a les Repúblicas de la vessant del Pacífich, pera llurs ports admet passatge y càrrega ab pólisses de navegació directes. También càrrega pera Maracaibo y Coro ab trasbordo a Curaçao y pera Guanaja, Girápino y Trujillo ab trasbordo a Puerto Cabello.
LINIA DE FILIPINAS
El 6 de novembre, sortirà de Barcelona, havent fet les escales intermitges, el vapor
Alicante
directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, servint per trasbordels ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.
LINIA DE BUENOS AIRES
El día 3 de novembre sortirà de Barcelona, el 5 de Málaga y el 7 de Cádiz, el vapor
Leon XIII
directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.
LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO
El día 2 de novembre, sortirà de Barcelona, el vapor
M. L. Villaverde
ab escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament pera Tánger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitges y Fernando Póo.
Regresa de Fernando Póo el día 2, fentsi escales de Canarias y de la Península indicades al viatge d'anada.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions más favorables y passatgers de quina la Companyía dona allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com ho ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixes a famílies. Preus convencionals per camarots de luxe. Rebaixes pera passatgers d'anada y tornada. También s'admet càrrega y s'expedeixen passatges pera tots els ports del món, serveys per línies regulars. L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'emmarquin en sos barcos.
AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nólits d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 % en els nólits de diferents articles, d'acort ab les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.
SERVEYS DO MERIALS. — La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyía, s'encarrega de treballar a Ultramar els mostrarris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, quan venda, com ensaig, destinats per els Exportadors.
LINIA DE CUBA Y MEXICH
El 17 de octubre, sortirà de Bilbao, el 20 de Santander y el 21 de Coruña, el vapor
Alfonso XII
directament pera Habana, Veracruz y Tampico. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbordo a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia.
Pera aquest servey regeixen rebaixes especials en passatges d'anada y tornada y también preus convencionals pera camarots de luxe.
Els passatges de cambra se despatxen a les oficines de la Companyía Trasatlántica, Plassa Medinaceli, núm. 8, Barcelona. — Agents a Barcelona: Ripol y Companyía, Dormitori de Sant Francisco, núm. 25, principal.

Viatge extraordinari pera Habana
Alfonso XIII
Sortirà de Santander, el 9 de novembre; de Coruña, el 11; y de Vigo, el 12.
Agents a Barcelona, Ripol y Companyía. — Dormitori Sant Franc